

ГРЕБІНКІВСЬКА МІСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА

ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГРЕБІНКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2030 РОКУ

ГРЕБІНКА – 2024

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади до 2030 року розроблено спільними зусиллями створеної в громаді робочої групи з розробки Стратегії розвитку Гребінківської громади, ГО «Ендшпіль» та консультантів проєкту «Підтримка стратегічного планування розвитку територіальних громад Рівненської, Житомирської та Полтавської областей». Реалізація проєкту стала можливою завдяки Агентству США з міжнародного розвитку (USAID) та щирій підтримці американського народу через Проєкт USAID «ГОВЕРЛА».

Зміст цього документу не обов'язково відображає погляди USAID та Уряду США.

ЗМІСТ

ЗМІСТ	7
ПЕРЕДМОВА.....	10
1. Зміст та основні цілі стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року, його зв'язок з іншими документами державного планування.	11
2. Характеристика поточного стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього, якщо документ державного планування не буде затверджено	19
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	36
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються стратегії, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом....	38
5. Зобов'язання в сфері охорони довкілля, в тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року.....	40
6. Опис наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, в тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 рр. відповідно, а за необхідності - 50-100 рр.), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	43
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення й пом'якшення негативних наслідків виконання звіту про стратегічну екологічну оцінку стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року ..	49
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, в тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації й технічних засобів) під час здійснення такої оцінки ...	55
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання звіту про стратегічну екологічну оцінку стратегії розвитку миргородської міської територіальної громади на період до 2030 року для довкілля, в тому числі для здоров'я населення	59
10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)	61
11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію	61

ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ

Таблиця 1.1 Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року	12
Таблиця 1.2. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року.....	15
Таблиця 1.3. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року	16
Таблиця 1.4. - Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року із цілями Стратегії розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки.....	18
Таблиця 2.1 Гребінківська МТГ: адміністративно-територіальний поділ	19
Таблиця 2.2 Потенційно небезпечні об'єкти на території Гребінківської МТГ	20
Таблиця 2.3 Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тон (дані 2018-2020 рр., м.Гребінка).....	23
Таблиця 2.4 Викиди стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі найпоширеніших речовин (пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю) у 2020 році, тис. тон	23
Таблиця 2.5 Використання води у Гребінківській МТГ і у 2022 році, млн м куб.	24
Таблиця 2.6 Водопостачання та водовідведення (2018-2020 дані по м.Гребінці, 2021-2022 дані по Гребінківській МТГ).....	24
Таблиця 1.1 Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року	12
Таблиця 1.2. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року.....	15
Таблиця 1.3. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року	16
Таблиця 1.4. - Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року із цілями Стратегії розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки.....	18
Таблиця 2.1 Гребінківська МТГ: адміністративно-територіальний поділ	19
Таблиця 2.2 Потенційно небезпечні об'єкти на території Гребінківської МТГ	20
Таблиця 2.3 Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тон (дані 2018-2020 рр., м.Гребінка).....	23
Таблиця 2.4 Викиди стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі найпоширеніших речовин (пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю) у 2020 році, тис. тон	23
Таблиця 2.5 Використання води у Гребінківській МТГ і у 2022 році, млн м куб.	24
Таблиця 2.6 Водопостачання та водовідведення (2018-2020 дані по м.Гребінці, 2021-2022 дані по Гребінківській МТГ).....	24
Таблиця 1.1 Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року	12

Таблиця 1.2. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2027 року стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року.....	15
Таблиця 1.3. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року.....	16
Таблиця 1.4. - Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року із цілями Стратегії розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки.....	18
Таблиця 2.1 Гребінківська МТГ: адміністративно-територіальний поділ.....	19
Таблиця 2.2 Потенційно небезпечні об'єкти на території Гребінківської МТГ.....	20
Таблиця 2.3 Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тон (дані 2018-2020 рр., м.Гребінка).....	23
Таблиця 2.4 Викиди стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі найпоширеніших речовин (пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю) у 2020 році, тис. тон.....	23
Таблиця 2.5 Використання води у Гребінківській МТГ і у 2022 році, млн м куб.	24
Таблиця 2.6 Водопостачання та водовідведення (2018-2020 дані по м.Гребінці, 2021-2022 дані по Гребінківській МТГ).....	24
Таблиця 2.7 Об'єкти природно-заповідного фонду Гребінківської МТГ.....	28
Таблиця 2.8 Динаміка утворення відходів I-IV класу небезпеки тон.....	29
Таблиця 2.9 Споживання окремих видів енергетичних ресурсів у 2020 році у м. Гребінка.....	30
Таблиця 2.10 Динаміка чисельності населення у місті Гребінці та Полтавській області, 2010-2022 рр (на 01.01 відповідного року), тис. осіб.....	30
Таблиця 2.11 Населення Гребінківської МТГ в розрізі населених пунктів, на 1 січня відповідного року.....	31
Таблиця 2.12 Характеристика системи охорони здоров'я Гребінківської МТГ, 2023 р.....	35
Таблиця 3.1 Аналіз можливий вплив стратегічних і оперативних цілей Стратегії на стан навколишнього середовища.....	37
Таблиця 6.1 Аналіз ймовірного впливу Стратегії на складові довкілля.....	45
Таблиця 7.1 Перелік заходів Стратегії розвитку на покращення екологічної безпеки.....	51

ПЕРЕЛІК РИСУНКІВ

Рисунок 2.1 Розташування Гребінківської МТГ.....	21
Рисунок 2.2 Структура ґрунтів Гребінківської МТГ.....	27
Рисунок 2.3 Структура земельного фонду Гребінківської громади в розрізі категорій земель станом на 01.01.2023 року.....	Помилка! Закладку не визначено.
Рисунок 2.4 Структура населення Гребінківської міської територіальної громади за місцем проживання та гендерною ознакою, %.....	34
Рисунок 2.5 Статеві-вікова структура населення Гребінківської МТГ (дані станом на 13.09.2023 р.).....	35
Рисунок 2.6 Статеві-віковий розподіл мешканців, які уклали декларації про вибір лікаря первинної медичної допомоги у Гребінківській громаді на 05.11.2023 року.....	38

ПЕРЕДМОВА

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення в міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку територій. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань у процесах планування й прийняття управлінських рішень щодо соціально-економічного розвитку регіонів і населених пунктів.

Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів і схем дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків у процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (далі - СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти й виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.

Проведення СЕО застосовується як системний процес для всебічного оцінювання на етапі планування проекту документу державного планування, що передбачає визначення можливих негативних наслідків реалізації проекту, розгляд у разі потреби можливих альтернатив реалізації цілей проекту, визначення заходів з пом'якшення негативних наслідків та їх інтеграцію до проекту документу державного планування.

Резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року №70/1 були проголошені глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року. Для забезпечення національних інтересів України щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства і держави, досягнення зростання рівня та якості життя населення, додержання конституційних прав і свобод людини і громадянина Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» від 30 вересня 2019 року регламентовано підтримку досягнення глобальних цілей сталого розвитку та результатів їх адаптації з урахуванням специфіки вітчизняного розвитку. Зазначене результувалося прийняттям низки міжнародних та національних нормативно-правових документів, згідно із якими планувальні та проектні рішення мають супроводжуватися оцінками екологічних наслідків їх реалізації.

Відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» такій оцінці підлягає і Стратегія розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року (далі – Стратегія та План заходів).

Стратегія розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року зорієнтовані на розвиток сучасної згуртованої громади з рівномірним розвитком міста і сільських територій, де надають якісні медичні, освітні, культурні послуги, комфортне затишне та безпечне місце для проживання усіх членів громади, активного дозвілля і приємного відпочинку.

Стратегія розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року відповідають засадам екологічної політики

України, визначеним Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики на період до 2030 року» та Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 №1363-р «Про схвалення Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року». Стратегію та План заходів також узгоджено з пріоритетами і цілями стратегічних документів державного та регіонального рівня: Державною стратегією регіонального розвитку на 2021-2027 роки (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695) .

Звіт про стратегічну екологічну оцінку Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року розроблено з врахуванням Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 р. №296.

Під час проведення стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів було оприлюднено заяву про визначення обсягів СЕО на офіційному веб-сайті Гребінківської міської ради за посиланням <https://www.hrebinka.org.ua/actual/293>.

Зауваження та пропозиції від громадськості під час громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки не надходили

1. Зміст та основні цілі стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року, його зв'язок з іншими документами державного планування.

Стратегія визначає сукупність взаємоузгоджених завдань та заходів, які визначають пріоритетні напрями економічного й соціального розвитку, підвищення стандартів життя населення територіальної громади, забезпечення якості й загальної доступності публічних послуг, підтримка суб'єктів малого й середнього підприємництва, продовження робіт з відновлення та розвитку інфраструктурних об'єктів, розвиток громадянського суспільства, підвищення якості надання послуг і забезпечення рівного доступу населення до освіти, охорони здоров'я, культури й спорту, соціальна підтримка й реалізація державних гарантій громадян, які потребують особливої уваги й підтримки, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та створення позитивного іміджу території.

СЕО охоплює аналіз ймовірного впливу на стан довкілля, умови життєдіяльності та здоров'я населення Гребінківської міської територіальної громади за умови реалізації Стратегії. Відтак об'єктом аналізу є визначені у Стратегії стратегічні, оперативні цілі та завдання.

Стратегією визначено стратегічне бачення та місію Гребінківської громади.

Місія громади : залізничний вузол із розвиненою інфраструктурою, край хліборобів, уславлених трудових, спортивних традицій, батьківщина Євгена Гребінки.

Бачення громади : Гребінківська міська територіальна громада в 2030 році

- згуртована успішна громада з рівномірним розвитком міста і сільських територій, де залучають інвесторів, створюють робочі місця, надають якісні медичні, освітні, культурні послуги;
- з активним малим та середнім бізнесом, який займається вирощуванням сільськогосподарських культур та їх глибокою переробкою, виробництвом та наданням послуг;
- залізничний вузол з сучасною логістичною інфраструктурою;

- стартовий майданчик для культурного і спортивного розвитку мешканців, дитячої творчості, молодіжних ініціатив;
- комфортне затишне та безпечне місце для проживання усіх членів громади, активного дозвілля і приємного відпочинку.

Стратегічне бачення розвитку Гребінківської міської територіальної громади буде досягатись завдяки реалізації трьох стратегічних цілей, кожна з яких включає низку оперативних цілей та завдань

Таблиця 1.1 Структура стратегічних, оперативних цілей та завдань Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року

Оперативні цілі	Завдання
Стратегічна ціль А. Економічний розвиток та сприятливі умови для інвестування	
А.1 . Підвищення економічної спроможності громади.	А.1.1. Формування позитивного іміджу та впізнаваності Гребінківської громади.
	А.1.2. Створення (удосконалення) нормативної бази та організаційних умов для залучення інвестицій та просування інвестиційних пропозицій.
	А.1.3. Підтримка економічної активності сільських громад.
	А.1.4. Формування інфраструктури гостинності та посилення туристичного потенціалу.
А.2. Підтримка малого та середнього бізнесу	А.2.1. Створення Центру підтримки та розвитку бізнесу.
	А.2.2. Інформаційна та методологічна підтримка грантової діяльності МСП
	А.2.3. Розробка та реалізація Програми підтримки розвитку малого та середнього бізнесу
Стратегічна ціль В. Безпечна і комфортна громада з ефективним управлінням та якісними послугами	
Оперативні цілі	Завдання
В.1. Безпечна громада	В.1.1 Впровадження автоматичної системи оповіщення
	В.1.2 Модернізація захисних споруд
	В.1.3 Створення мережі місцевих центрів безпеки
	В.1.4. Впровадження системи відеоспостережень для забезпечення громадського порядку
	В.1.5 Поліпшення стану доріг та безпеки дорожнього руху в громаді
В.2. Чисте довкілля	В.2.1 Підвищення рівня екологічної та санітарної культури населення
	В.2.2 Вдосконалення системи поводження з промисловими та побутовими відходами
В.3. Енергоефективна та комфортна для проживання громада	В.3.1 Впровадження ефективного енергоменеджменту та енергомоніторингу.
	В.3.2 Поліпшення благоустрою та безбар'єрності громади, робота з житловим фондом.
	В.3.3 Поліпшення водопостачання та водовідведення
	В.3.4 Переоснащення медичних установ, залучення кваліфікованих

Оперативні цілі	Завдання
	кадрів
В.4.Ефективне врядування, активна громада	В.4.1 Удосконалення системи надання адміністративних послуг та розвиток електронного врядування
	В.4.2 Впровадження сучасних інструментів управління.
	В.4.3 Розширення каналів інформування для інтеграції сільських територій
	В.4.4 Сприяння рівним можливостям, гендерній рівності, запобігання дискримінації, запобігання домашньому насиллю та торгівлі людьми.
Стратегічна ціль С. Культурно-освітній центр, місце для активного спортивного життя та дозвілля.	
Оперативні цілі	Завдання
С.1. Сучасний освітній та культурний простір	С.1.1 Сучасна школа –простір для формування активної молоді.
	С.1.2 Ревіталізація музею, бібліотек та клубів –нове наповнення, нові завдання.
	С.1.3 Створення туристичного кластеру «Гребінчин Дім»
С.2. Молодіжні ініціативи – новий погляд на Гребінчин край	С.2.1 Створення молодіжної організації
	С.2.2 Підтримка молодіжних ініціатив, створення креативного простору «Гребінка SPACE»
	С.2.3 Проведення молодіжних культурно-мистецьких заходів.
С.3. Облаштування зон для активного відпочинку та дозвілля	С.3.1 Розвиток фізичної культури та спорту.
	С.3.2 Розробка та запровадження сезонних програм дозвілля та відпочинку
	С.3.3 Проведення тематичних виставок-ярмарків

Стратегічна ціль А. Економічний розвиток та сприятливі умови для інвестування досягається через реалізацію оперативних цілей:

- A.1 . Підвищення економічної спроможності громади;
- A.2. Підтримка малого та середнього бізнесу.

Мета Стратегічної цілі А забезпечити умови для подальшого розвитку базової економіки громади та її диверсифікації, підвищити інвестиційну привабливість Гребінківської МТГ щоб залучити інвесторів в переробну та технологічну промисловість. Важливо також стимулювати зростання сектору малого та середнього підприємництва та допомагати дрібним сільськогосподарським виробникам застосовувати способи органічного землеробства. Громада має на меті створити умови для залучення потенційних інвесторів в альтернативні економічні ніші: виробництва та переробки сільськогосподарської продукції у сільських поселеннях, неаграрні види бізнесу. Буде звернена особлива увага на підтримку молодіжного та жіночого підприємництва. Сьогодні перед представниками бізнес-середовища громади стоїть ряд викликів, які необхідно вирішувати. З одного боку – це пошук нових ринків збуту своєї продукції та послуг. З іншого боку – пошук нових видів економічної діяльності. Одним із нових пріоритетних напрямків господарювання може стати розвиток екологічно орієнтованої економіки. В оперативні цілі Стратегічної цілі А закладені також орієнтири бережливого ставлення до навколишнього природного середовища через розроблення комплексного плану просторового розвитку території громади для ефективного управління її розвитком.

Стратегічна ціль В. Безпечна і комфортна громада з ефективним управлінням та якісними послугами досягається через реалізацію оперативних цілей

- В.1. Безпечна громада;
- В.2. Чисте довкілля;

В.3. Енергоефективна та комфортна для проживання громада;

В.4. Ефективне врядування, активна громада.

В умовах повномасштабної війни питання безпечного проживання громадян є пріоритетним питанням для місцевої влади кожної громади. При цьому водночас необхідно, забезпечити чітке функціонування комунального господарства громади та всієї її соціальної сфери. Це дасть можливість зберегти людський потенціал громади, зменшити негативний вплив міграції населення та забезпечити комфортні умови проживання як в час війського стану, так і після його закінчення.

Проблемним в екологічній сфері для громади є недостатній рівень охоплення системою централізованого вивезення відходів та нерозвиненість роздільного збору ТПВ. Раціональне використання природних ресурсів у громаді буде забезпечено шляхом впровадження заходів з енергоменеджменту та енергоефективності, збереження біорізноманіття.

Оперативні цілі Стратегічної цілі В передбачають ефективне управління громадою. Сучасний розвиток вимагає, щоб органи влади та місцевого самоврядування динамічно адаптували принципи управління до вимог сучасності, до постійного росту вимог зі сторони клієнтів – своїх мешканців. В протилежному випадку люди обиратимуть місцем свого постійного проживання ті території, де місцева влада максимально відкрита, налаштована на надання якісних послуг своїм мешканцям, а також здатна гарантувати високі стандарти безпеки проживання громадян. Важливим елементом у системі управління громадою є залучення мешканців до реалізації проектів розвитку, в першу чергу інфраструктурних та проектів благоустрою.

Стратегічна ціль С. Культурно-освітній центр з ефективним управлінням та якісними послугами досягається через реалізацію оперативних цілей

С.1. Сучасний освітній та культурний простір;

С.2. Молодіжні ініціативи – новий погляд на Гребінчин край;

С.3. Облаштування зон для активного відпочинку та дозвілля.

У цій цілі знайшли відображення задачі розвитку освітнього простору, культурного середовища, створення умов для комфортного відпочинку та проведення дозвілля населення всієї об'єднаної громади.

Важливим також є напрям, пов'язаний з підтримкою та розвитком молодіжних ініціатив. Молодіжна політика в громаді потребує потужного імпульсу для розвитку, молодіжний потенціал з точки розвитку громади є недовикористаним і водночас дуже перспективним. Саме молодь, яка виростає тут, любить своє рідне місто чи село, потім залишається в громаді чи повертається сюди після навчання стає базовим елементом процвітання громади в майбутньому.

Однією з задач також є облаштування зон активного відпочинку та дозвілля, літніх майданчиків, кінотеатрів, наявність яких наповнює якістю життя мешканців громади.

Якісна інфраструктура дозвілля та відпочинку допоможе у залученні туристів, які можуть задовольняти фізичні і духовні потреби. До дозвілля можна віднести також такі види занять, як перегляд концертів, спілкування з друзями, заняття спортом, розваги, відвідування виставок та фестивалів, прогулянки, ігри, пасивний відпочинок тощо. Розвиток сфери туризму та рекреації в громаді здійснюватиметься на засадах бережливого ставлення до навколишнього природного середовища і збереження біорізноманіття, а також створення систематизація усіх рекреаційно туристичних можливостей громади. Відповідно до норм природоохоронного законодавства буде розроблено та облаштовано нові туристичні маршрути та локації, здійснено благоустрій території.

Нормативно-правовою основою Стратегії є: закони України «Про засади державної регіональної політики», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики

відновлення регіонів і територій». Під час її розробки враховані положення низки підзаконних нормативно-правових актів, а саме: постанов Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 № 817 «Деякі питання розроблення Державної стратегії регіонального розвитку України і плану заходів з її реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених Стратегії і плану заходів», «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад» (затверджені наказом Міністерства розвитку громад та територій України 21.12.2022 року № 265).

Проєкт Стратегії розвитку громади на період до 2030 року узгоджений зі стратегіями вищого рівня – Державною стратегією регіонального розвитку на 2021–2027 роки (затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695), Стратегією розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки (затверджена рішенням двадцять дев'ятої сесії обласної ради сьомого скликання 20.12.2019 № 1242 зі змінами, внесеними 29.12.2020 №27).

Узгодженість із Державною стратегією державної екологічної політики України.

Стратегічними цілями державної екологічної політики України, відповідно до Закону України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» визначено:

Ціль 1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва.

Ціль 2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України.

Ціль 3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України.

Ціль 4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення.

Ціль 5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління.

Аналіз відповідності стратегічних цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року стратегічним цілям державної екологічної політики, визначеним Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (далі – стратегічні цілі державної екологічної політики), наведено у табл. 1.2

Таблиця 1.2. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року стратегічним цілям державної екологічної політики України на період до 2030 року.

Стратегічні цілі державної екологічної політики	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року		
	Стратегічна ціль А. Економічний розвиток та сприятливі умови для інвестування	Стратегічна ціль В. Безпечна та комфортна громада з ефективним управлінням та якісними послугами	Стратегічна ціль С. Культурно-освітній центр, місце для активного спортивного життя та дозвілля.
1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва	+	++	+
2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України	+	++	+
3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку	+	++	+

України			
4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення	+	++	+
5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління	+	+	+

Для оцінки відповідності цілей використовувалася двобальна шкала:

- ++ – цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;
- + – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються на рівні оперативних цілей та завдань

Узгодженість із Стратегією екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року

У Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженій Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року №1363-р, визначено 12 стратегічних цілей для підвищення рівня екологічної безпеки, зменшення впливів та наслідків зміни клімату в Україні:

- зменшення рівня промислового забруднення;
- створення ефективної системи хімічної безпеки;
- забезпечення раціонального використання природних ресурсів;
- досягнення «доброго» екологічного стану вод;
- забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем
- адаптуватися до зміни клімату;
- створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами;
- підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні;
- посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату;
- стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону;
- включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами;
- підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату.

Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 року № 1363-р, представлено у табл. 1.3.

Таблиця 1.3. Аналіз відповідності цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року стратегічним цілям Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до 2030 року

Стратегічні цілі Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату до	Стратегічні цілі Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року
---	--

2030 року	Стратегічна ціль А. Економічний розвиток та сприятливі умови для інвестування	Стратегічна ціль В. Безпечна та комфортна громада з ефективним управлінням та якісними послугами	Стратегічна ціль С. Культурно-освітній центр, місце для активного спортивного життя та дозвілля.
1.Зменшення рівня промислового забруднення	+	+	0
2.Створення ефективної системи хімічної безпеки	0	0	0
3.Забезпечення раціонального використання природних ресурсів	++	++	0
4.Досягнення «доброго» екологічного стану води	++	+	0
5.Забезпечення сталого лісоуправління та підвищення здатності лісових екосистем адаптуватися до зміни клімату	0	0	0
6.Створення правових та економічних підстав для запровадження ієрархії поводження з відходами	+	++	+
7.Підвищення ефективності державної системи оцінки впливу на довкілля та державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища	+	0	+
8. Збереження біорізноманіття та забезпечення розвитку природно-заповідного фонду в Україні	+	+	++
9.Посилення адаптаційної спроможності та стійкості соціальних, економічних та екологічних систем до зміни клімату.	+	+	+
10.Стабілізація екологічної рівноваги на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя після відновлення територіальної цілісності України в межах її міжнародно визнаного державного кордону	0	0	0
11.Включення заходів з екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату в національні, регіональні стратегії, плани управління річковими басейнами	++	+	+
12. Підвищення обізнаності представників центральних і місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування, які уповноважені на	+	+	+

прийняття рішень у сфері навколишнього природного середовища, з питань пом'якшення та адаптації до зміни клімату			
--	--	--	--

Для оцінки відповідності цілей використовувалася п'ятибальна шкала:

- ++ – цілі Стратегії узгоджені зі стратегічними цілями державної екологічної політики;
- + – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики опосередковано узгоджуються на рівні оперативних цілей та завдань;
- 0 – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики нейтральні по відношенню одні до одних;
- – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики не узгоджуються, але можуть бути узгоджені. В межах наступного планування потрібні спеціальні заходи, спрямовані на узгодження цілей Стратегії та стратегічних цілей державної екологічної політики;
- – цілі Стратегії та стратегічні цілі державної екологічної політики принципово суперечать одні одним. Необхідні термінові заходи, спрямовані на уточнення цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади.

Узгодженість із Державною стратегією регіонального розвитку

Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 рр. включає три Стратегічні цілі:

1. Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах.
2. Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів.
3. Розбудова ефективного багаторівневого врядування.

В усіх зазначених випадках спостерігається повне (понад 50% оперативних цілей) або часткове (менше 50% оперативних цілей) співпадіння зі змістом цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року.

Узгодженість зі Стратегією розвитку Полтавської області

Стратегія розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки включає три стратегічні цілі:

1. Висока якість життя, комфортні умови та добробут.
2. Збалансована інноваційна конкурентоспроможна економіка.
3. Ефективне управління просторовим розвитком, забезпечення балансу екосистем та охорона довкілля.

Таблиця 1.4. Узгодженість стратегічних цілей Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року із цілями Стратегії розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки

Стратегічні цілі (область)	Стратегічні цілі Гребінківської міської територіальної громади		
	Стратегічна ціль А. Економічний розвиток та сприятливі умови для інвестування	Стратегічна ціль В. Безпечна та комфортна громада з ефективним управлінням та якісними послугами	Стратегічна ціль С. Культурно-освітній центр, місце для активного спортивного життя та дозвілля.
1. Висока якість життя, комфортні умови та добробут	x	X	X

2. Збалансована інноваційна конкурентоспроможна економіка	X	x	x
3. Ефективне управління просторовим розвитком, забезпечення балансу екосистем та охорона довкілля	X	X	x

Примітка: Велика літера "X" означає більшу узгодженість/зв'язок, аніж маленька "x".

Таким чином, стратегічна ціль А «Економічний розвиток та сприятливі умови для інвестування», безпосередньо пов'язана з другою та третьою цілями Стратегії розвитку Полтавської області. Стратегічна ціль В «Безпечна та комфортна громада з ефективним управлінням та якісними послугами» співвідноситься з першою та третьою ціллю регіональної стратегії, опосередковано – з другою.

Стратегічна С «Культурно-освітній центр, місце для активного спортивного життя та дозвілля.» прямо кореспондується з першою ціллю Стратегії розвитку Полтавської області.

Стратегія розвитку Гребінківської міської територіальної громади безпосередньо відповідає Стратегії розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки, вона містить відповідні зазначеному документу цілі – стратегічні та оперативні, а також завдання, що передбачають спільні дії центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування. Водночас Стратегія розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року містить власні цілі, завдання розвитку громади та враховує унікальність та потреби власної громади.

Моніторинг реалізації Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року здійснюватиметься щорічно у форматі звіту про виконання стратегії. Звіт оприлюднюватиметься на офіційному сайті, інформаційних ресурсах Гребінківської міської територіальної громади та представлятиметься на сесії міської ради. Фінансування заходів і проектів Стратегії планується здійснювати за рахунок коштів державного бюджету, обласного бюджету, місцевого бюджету та інших джерел фінансування, у тому числі за рахунок коштів інвесторів, які залучаються до реалізації конкретних інвестиційних проектів та виконання програм, міжнародних фінансових організацій, інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

До сфери охоплення SEO Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року, як SEO документа державного планування, відноситься оцінка наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, від реалізації проектних рішень.

Стратегічна екологічна оцінка документа державного планування – Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року, здійснюється на основі принципів законності та об'єктивності, гласності, участі громадськості, наукової обґрунтованості, збалансованості інтересів, комплексності, запобігання екологічній шкоді, довгострокового прогнозування, достовірності та повноти інформації у проекті документа, міжнародного екологічного співробітництва.

Альтернатива відсутня. Якщо документ державного планування не буде затверджено, це створить умови для невиконання Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки, Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022- 2027 роки (програма «Довкілля-2022»).

2. Характеристика поточного стану довкілля, в тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього, якщо документ державного планування не буде затверджено

Для підготовки даного розділу використовувались дані Екологічного паспорту Полтавської області за 2022 рік, Регіональної доповіді про стан навколишнього природного середовища Полтавської області у 2022 році та дані Головного управління статистики у Полтавській області, моніторингові спостереження з різних джерел. Крім того, використовувалася інформація з офіційних веб-сайтів органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій.

Гребінківська міська територіальна громада створена на підставі Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року № 721-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Полтавської області». Територія Гребінківської міської територіальної громади, згідно з адміністративно-територіальним устроєм України, входить до складу Лубенського району Полтавської області.

Гребінківська міська територіальна громада розташована у північно-західній частині Полтавської області. З північного заходу на південний схід територію громади перетинають долини річок Сліпороду, Оржиці та Сухої Оржиці. Межує з Бориспільським районом Київської області, Золотоніським районом Черкаської області, Пирятинською міською територіальною громадою та Новооржицькою селищною територіальною громадою Лубенського району Полтавської області.

До складу громади входить 42 населені пункти, а саме: місто Гребінка, села Березівка, Бесідівщина, Відрадне, Високе, Горби, Григорівка, Грушківка, Гулаківка, Загребелля, Корніївка, Короваї, Кулажинці, Лутайка, Майорщина, Мар'янівка, Михайлівка, Наталівка, Новодар, Новоселівка, Овсюки, Олексіївка, Олександрівка, Осавульщина, Оржиця, Павлівщина, Писарщина, Покровщина, Польове, Почаївка, Рудка, Саївка, Світанок, Сербинівка, Сімаки, Скочак, Сліпорід-Іванівка, Слободо-Петрівка, Сотницьке, Стукалівка, Тарасівка, Тополеве. (рис.2.1).

До складу Гребінківської міської територіальної громади увійшли одна міська рада та 16 сільських рад. Об'єднавшись вони створили адміністративно-територіальну одиницю з адміністративним центром у місті Гребінка та 14-ма старостинськими округами (Таблиця 2.1)

Таблиця 2.1 Гребінківська МТГ: адміністративно-територіальний поділ

<p>Адміністративний центр м.Гребінка</p>	<p>41 населений пункт - 14 старостатів: села Березівка, Бесідівщина, Відрадне, Високе, Горби, Григорівка, Грушківка, Гулаківка, Загребелля, Корніївка, Короваї, Кулажинці, Лутайка, Майорщина, Мар'янівка, Михайлівка, Наталівка, Новодар, Новоселівка, Овсюки, Олексіївка, Олександрівка, Осавульщина, Оржиця, Павлівщина, Писарщина, Покровщина, Польове, Почаївка, Рудка, Саївка, Світанок, Сербинівка, Сімаки, Скочак, Сліпорід-Іванівка, Слободо-Петрівка, Сотницьке, Стукалівка, Тарасівка, Тополеве.</p>
--	--

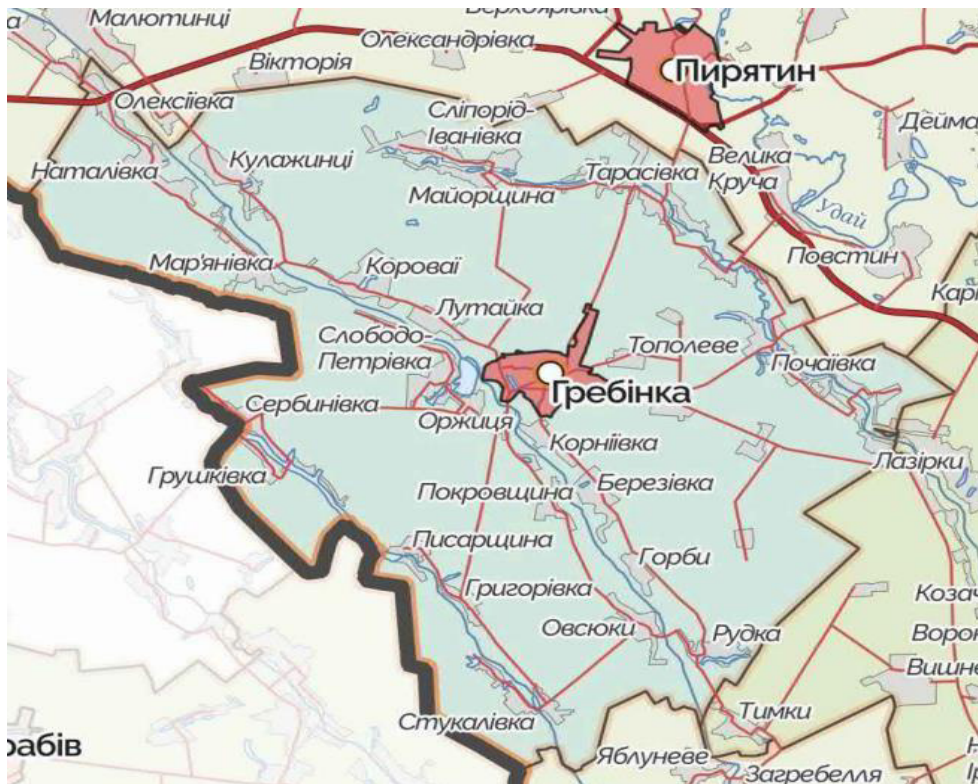

Рисунок 2.1 Розташування Гребінківської МТГ¹

Основний вплив на екологічну ситуацію в Гребінківській міській територіальній громаді мають такі чинники: розміщення на території громади підприємств залізничного транспорту, сільськогосподарських підприємств, поводження з твердими побутовими відходами, викиди в атмосферне повітря від автотранспорту. Порівняно з іншими територіальними громадами стан навколишнього природного середовища Гребінківської громади можна охарактеризувати як задовільний, оскільки на його території немає великих промислових підприємств, які забруднюють навколишнє середовище. Водночас, тут не розміщені підприємства, які є найбільшими забруднювачами повітря, ґрунту, водних об'єктів у регіоні. На території громади є потенційно небезпечні об'єкти – АЗС (табл. 2.1).

Таблиця 2.2. Потенційно небезпечні об'єкти на території Гребінківської МТГ

п/п	Назва об'єкту	Вид діяльності	Адреса об'єкту
1	Газо заправочна станція	Торгівля нафтопродуктами та зрідженим газом	вул.чернишевського,26Гребінка, Полтавська обл,37400
2	Азс BVS	Торгівля нафтопродуктами та зрідженим газом	Пер. Пирятинський,32 Б, Гребінка, Полтавська область,37400
3	АЗС АВТОТРАНС	Торгівля нафтопродуктами та зрідженим газом	Вул.Магістральна,150, Гребінка, Полтавська обл,37401
4	ТАТНАФТА	Торгівля нафтопродуктами та зрідженим газом	Загребелля, , Полтавська область, 37706
5	Нефтебаза	Торгівля нафтопродуктами та зрідженим газом	Гребінка, Полтавська обл,37401

¹ Атлас АТУ України 2021 рік

Порівняно з іншими територіальними громадами стан навколишнього природного середовища Гребінківської міської територіальної громади можна охарактеризувати як задовільний, оскільки на його території немає великих промислових підприємств, які є найбільшими забруднювачами повітря, ґрунту, водних об'єктів у регіоні.

У Гребінківській міській територіальній громаді, як і у більшості громад регіону, є проблема з обмеженням екологічних спостережень на власній території, зокрема відсутність моніторингу якості атмосферного повітря, якості поверхневих вод.

Не менш важливим є відчуття мешканців щодо стану екології громади. Згідно опитування мешканців громади (проведене в рамках розробки Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року), більше 70% опитаних не відзначають жодних екологічних проблем в громаді.

Ландшафтні особливості рельєфу .

За схемою геоморфологічного районування України територія Гребінківської міської територіальної громади знаходиться в межах Придніпровської терасової рівнини і розташована на четвертій, так званій, Градизькій терасі річки Дніпро. В напрямку з північного заходу на південний схід територію району перерізають долини рік Сліпороду, Гнилої та Сухої Оржиць. Градизька тераса являє собою рівнину з незначним коливанням висот та слабим нахилом поверхні на захід та південь. Проте на фоні загальної рівнини зустрічаються незначні підвищення з довгими виположеними схилами, що чергуються з обширними улоговинами стоку. Найбільші висоти знаходяться в північно-західній та північній частинах громади. Улоговини стоку з багаточисленними розгалуженнями, з нешироким пласким дном та пологими схилами є акумуляторами атмосферних вод. Характерною особливістю рельєфу Градизької тераси є наявність добре вираженого мікрорельєфу, який представлений багаточисельними замкнутими западинами (так званими степовими блюдцями) глибиною від 0,5 до 2 м, та діаметром від 20 до 80 м . Під западинами знаходиться біля 10% території громади. Кожна із западин є збірником поверхневих вод, що стікають з міжзападинних підвищень. Це є причиною неоднакового водного режиму ґрунтів – в западинах ґрунти перезволожені, а на міжзападинних підвищеннях вони терплять від нестачі вологи.

В північно – західній частині знаходяться обширні подоподібні зниження з плоским дном, ускладненим мікрозападинами та дуже пологими схилами. Тут близько до поверхні підходять слабо-мінералізовані ґрунтові води, що призводять до розвитку солонцюватих та солончакових ґрунтів.

Долини рік Сліпороду, Гнилої та Сухої Оржиць неглибоко врізані в поверхню тераси. Відносна висота уступів до долин рік 5-15 м. В південно - східній частині району 15-20 м. Крутизна схилів на всьому протязі неоднакова і коливається від 2-3° в північно – західній частині громади до 5-10 °в південно - східній.

Ріки громади мають слабо вироблені долини. Ширина долини р. Сліпорід становить 300 – 600 м. В ній виділяється тільки одна заплава. Русло річки глибоко врізується в заплаву, що призводить до покращення її дренажу, внаслідок чого вона мало заболочена.

Ширина долини річки Сухої Оржиці коливається від 200 м у верхів'ї до 300-400 м в низов'ї. Вона досить рівнинна і заболочена.

Долина річки Гнилої Оржиці рівнинна, заболочена. Ширина її на всьому протязі коливається в межах 500- 900 м.

В цілому, рельєф Гребінківської громади сприятливий для інтенсивного землеробства.

Кліматичні умови.

Кліматичні умови на території громади визначаються тим, що вона розташована у лісостеповій географічній зоні лівобережної частини Придніпровської низовини. Це обумовило м'який, без різких коливань температури клімат (середньорічна літня температура - +16,50 С, зимова – - 6,10 С). Клімат недостатньо вологий, теплий, сприятливий для розвитку промисловості та сільського господарства. В літні місяці переважають вітри північно-західного та західного

напрямку, в холодну пору року – східні. Середня дата появи снігового покриву припадає на другу декаду листопада, а його схід припадає на третю декаду березня.

За даними метеорологічних спостережень, проведених на найближчій метеорологічній станції у м. Лубни в період 1970-2020 рр., середньорічна температура у цьому регіоні зросла приблизно на +2°C порівняно з кліматичною нормою 1961-1990 рр.

Поточний стан атмосферного повітря.

Стан атмосферного повітря залежить від обсягів забруднюючих речовин стаціонарних та пересувних джерел забруднення.

За даними Головного управління статистики у Полтавській області у 2022 р. усереднені обсяги викидів в розрахунку на особу на території області склали 19,8 кг на одну особу (менше ніж середній показник в Україні в 2,8 разів). Щільність викидів від стаціонарних джерел забруднення у розрахунку на квадратний кілометр території області становила 0,897 т шкідливих речовин. У 2021 році обсяги викидів діоксиду сірки стаціонарними джерелами у розрахунку на 1 особу становить 3,6 кг по області, у розрахунку на 1 км² площі області –168,4 кг. Що стосується діоксиду азоту, то: на 1 особу викидів становить 6,6 кг, на 1 км² площі – 312,6 кг

Метеорологічні пости за станом атмосферного повітря в Гребінківській МТГ відсутні.

Гребінківська громада відноситься до сприятливих в екологічному відношенні територій завдяки невеликим обсягам викидів в атмосферне повітря. Водночас, інформацію про стан поточної якості повітря можна отримати за посиланням <https://weather.com/uk-UA/forecast/air-quality/l/b7e46cc8009d577dff9483bee6c99004ba2920957d4f9a0ede4b73dd4263ba6f>

За інформацією вказаного вище джерела станом на 23.02.2024 якість повітря в Гребінці вважається задовільною, а забруднення становить незначний ризик або жодного ризику взагалі.

Основними існуючими джерелами забруднення атмосфери в громаді є: автотранспорт; нафтобаза; цех з переробки олійних культур; сільгосподарські підприємства.

В 2023 році суб'єкти господарювання громади сплатили екологічний податок в розмірі всього 0,5% (304,5 тис.грн) від всіх податкових надходжень до бюджету громади. Це ще одне свідчення про низькі обсяги викидів в атмосферне повітря від діяльності суб'єктів господарювання.

Локальним забруднювачем є автомобільний транспорт. Основними причинами забруднення атмосферного повітря пересувними джерелами є:

- використання палива, яке не відповідає сучасним екологічним нормам;
- відсутність нейтралізаторів в основній масі автомобілів вітчизняних і старих іномарок.

Таблиця 2.3 Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення, тон (дані 2015-2020 рр., по колишньому Гребінківському району)²

Адміністративно-територіальна одиниця	2015	2017	2018	2019	2020
Полтава	1,205	1,0166	1,112	0,993	0,855
Гребінківський район	0,151	0,165	0,179	0,193	0,183

Вплив на атмосферне повітря (зокрема за рахунок викидів CO₂) здійснює сільськогосподарське виробництво, яке є однією з провідних галузей економіки громади і найбільшими

² За даними РЕГІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ ПРО СТАН НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ за 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 роки <https://nupp.edu.ua/page/iformatsiyno-monitoringovy-tsentr-dovkillya-poltavshchini.html#collapse-collapses1>

підприємствами якого є: Філія «Мар'янівська»ТОВ СП «Нібулон», Філія ПАТ ДПЗКУ «Гребінківський елеватор», ТОВ «ГРЕБІНКІВСЬКИЙ ЗЕРНОПРОДУКТ», Гребінківський КХП.

Таблиця 2.4 Викиди стаціонарними джерелами в атмосферне повітря, в тому числі найпоширеніших речовин (пил, діоксид сірки, діоксид азоту, оксид вуглецю)у 2020 році, тис. тон ³

Адміністративно-територіальна одиниця	Обсяги викидів забруднюючих речовин, всього	У тому числі			
		пил	діоксид та інші сполуки сірки	сполуки азоту	оксиду вуглецю
Полтавська область	11,584	45,814	7,191	9,119	9,453
Гребінківський район	0,334	-	-	-	-

Водні ресурси.

Система водних об'єктів Гребінківської громади складається з трьох річок (р. Сліпорід, р. Оржиця, р. Гнила Оржиця) та струмків (загальна площа басейну 136,10 га), дев'ятнадцяти ставків (354,98 га), трьох штучних водосховищ (403,70 га) та природних озер (28,13 га).

Річка Оржиця - одна з найбільших правих приток Сули. Її загальна довжина 117 км, у межах громади – 39,9 км. На берегах розташовані села: Олексіївка, Кулажинці, Мар'янівка, Короваї, Польове, Лутайка, Слободо-Петрівка, Оржиця, Загребелля, Гулаківка, Покровщина, Корніївка, Березівка, Горби, Овсюки, Рудка та місто Гребінка.

Річка Сліпорід – права притока Сули. Довжина 83 км, у межах громади – 34,9 км. На берегах розташовані села: Сліпорід-Іванівка, Майорщина, Тарасівка, Новоселівка, Сотницьке, Почаївка, Осавульщина, Олександрівка, Павлівщина.

Річка Суха Оржиця – ліва притока Чумгак. Довжина 37 км, у межах громади 13,6 км. На берегах розташовані села: Сербинівка, Грушківка, Саївка, Писарщина, Григорівка, Михайлівка, Стукалівка.

Відповідно до ст. 79 Водного кодексу України річки Гребінківської громади мають статус «середня річка» з прибережно-захисною смугою 50 м. В період весняної повені можливе підтоплення водами річок заплавної території громади.

Із листа Регіонального офісу водних ресурсів у Полтавській області в межах міста Гребінка відсутні меліоративні системи та відповідні меліоративні угіддя, але впритул до міста з південно-західної сторони розташована мережа відкритих каналів з гідротехнічними спорудами осушувально-зволожувальної системи річки Оржиця, технічний стан якої задовільний.

В гідрологічному відношенні територія відноситься до Дніпровського артезіанського басейну. Для водоносних горизонтів, розвинених в четвертинних відкладеннях характерна приуроченість їх до певних геоморфологічних елементів, складених різними генетичними типами утворень. Для території характерний повсюдний розвиток водоносних горизонтів в палеогенових відкладеннях. Водоносні горизонти в алювіальних відкладеннях заплави і еолово-делювіальних відкладеннях вододільних просторів являються першими від денної поверхні. Горизонти схильні органічному забрудненню з поверхні і характеризуються незначною водорясністю.

³ За даними РЕГІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ ПРО СТАН НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ за 2020 рік <https://nupp.edu.ua/page/iformatsiyno-monitoringoviy-tsent-r-dovkilliya-poltavshchini.html#collapse-collapses1>

Водоносний горизонт харківських відкладень приурочений до товщі кварцево-глауконітових, переважно дрібнозернистих пісків з прошарками слабозцементованих пісковиків. Потужність водомістких порід змінюється від 15 до 60 метрів. Залягають вони в водотривких глинах і мергелях київської свити. Водообільність водоносного горизонту знаходиться в прямій залежності від літологічного складу водомістких порід. За хімічним складом ці води гідрокарбонатно кальцієво-магнієві. Водоносний горизонт гідравлічно пов'язаний з вище розташованими горизонтами та в якійсь мірі підживлює їх. Горизонт експлуатується для водозабезпечення громади.

Водоносний горизонт бучакської свити приурочений до піщаних утворень. Піски кварцево-глауконітові, різнозернисті переважно тонко-дрібнозернисті. Глибина залягання водомістких порід 140 - 270 метрів. Вода гідрокарбонатна, хлоридно-сульфатна. Горизонт інтенсивно експлуатується в м. Гребінка для водозабезпечення.

У таблиці 2.5 наведено показники використання води суб'єктами господарювання Гребінківської громади, які відповідно до Порядку ведення державного обліку водокористування зобов'язані звітувати про використання води (за даними Державного водного кадастру за розділом: «Водокористування»). Наведені дані засвідчують, що у Гребінківській міській територіальній громаді суб'єкти господарювання не здійснюють скид неочищених зворотних (стічних) вод в поверхневі водні об'єкти.

Таблиця 2.5 Використання води у Гребінківській громаді у 2022 році, млн м куб.⁴

Показник	Полтавська область	Лубенський район	Гребінківська МТГ
Кількість водокористувачів, які звітують (одиниць)	578	84	7
Забрано із природних водних об'єктів, всього у т. ч.	100,886	5,601	0,5917
із підземних водних об'єктів	64,289	5,369	0,5917
Використано свіжої води, всього у т. ч.	71,736	4,481	0,5917
на питні і санітарно-гігієнічні потреби	33,111	3,013	0,3538
на виробничі потреби	28,72	1,468	0,2379
на потреби зрошення	5,709	0	0
на інші потреби	4,222	0	0
Загальне водовідведення	72,258	2,375	0,167
Скинуто в поверхневі водні об'єкти зворотних (стічних) вод, всього у т. ч.	67,112	1,91	0,167
забруднених	23,32	1,44	0
нормативно чистих без очистки	7,14	0	0
нормативно-очищених на спорудах	36,65	0,47	0,17
Скинуто транзитної води	2,77	0	0

⁴ [Державний водний кадастр за розділом: "Водокористування" - Набори даних - Data.gov.ua](https://data.gov.ua/)

Показник	Полтавська область	Лубенський район	Гребінківська МТГ
Оборотне, повторне та послідовне використання	565,27	8,43	0

Місто Гребінка та більшість населених пунктів громади мають якісну питну воду. Послуги водопостачання та водовідведення на території громади забезпечують різні суб'єкти господарювання.

Таблиця 2.6 Водопостачання та водовідведення (2018-2020 дані по м.Гребінка, 2021-2022 дані по Гребінківській МТГ)

Показники	2018	2019	2020	2021	2022
Протяжність мереж водопостачання, км	44,3	4,3	44,3	195,3	195,3
Протяжність мереж водовідведення, км	26,0	6,0	26,0	26,0	26,0
Споживання питної води, тис. м ³ – всього, у тому числі:	568,95	67,95	530,05	597,93	581,94
- населення	334,35	21,15	299,45	331,19	325,47
- підприємства	234,6	46,8	230,6	266,74	256,47

Послуги з забезпечення населення водою надають: ВСП «Харківська дирекція» філії «Центр будівельно-монтажних робіт та експлуатації будівель і споруд» АТ «Українська залізниця», КП «Мар'янівське, 1», КП «Добробут», Кооператив «Водник», КП «Олексіївське», СТОВ «Прогрес», СФГ «Україна», КП «Тарасівське-1», кооператив «Джерело 2021», місцеві кооперативи.

Каналізаційні послуги надає ВСП «Харківська дирекція» філії «Центр будівельно-монтажних робіт та експлуатації будівель і споруд» АТ «Українська залізниця».

Послуги з централізованого теплопостачання надає КП «Тепло» та ТОВ «Біонергосила».

Послуги централізованого водопостачання та водовідведення в м. Гребінці надає ВСП «Харківська дирекція» філії «Центр будівельно-монтажних робіт та експлуатації будівель і споруд» АТ «Українська залізниця», при цьому 13% абонентів водопостачання отримують послугу централізованого водовідведення. Стан водопостачання та водовідведення в місті задовільний. Проте мережі водопостачання та водовідведення потребують реконструкції як і очисні споруди.

В сільських населених пунктах, де є водопровідні мережі, водопостачанням займаються суб'єкти господарювання різних форм власності. При цьому частина мереж знаходиться в незадовільному стані і потребують капітального ремонту.

Земельні ресурси та ґрунти.

Ґрунтовий покрив Гребінківської міської територіальної громади обумовлений помірним континентальним кліматом, лісовою та степовою рослинністю. Ґрунтоутворюючі породи представлені четвертинними осадовими породами вітрового та водного походження. До перших належить лес, до других - деревні і сучасні алювіальні та делювіальні відклади. найбільш поширеною ґрунтоутворюючою породою в громаді є леси. Вони сприяють закріпленню органічних мас в ґрунтах, через що на лесах утворилися найбільш збагачені поживними речовинами, найбільш родючі чорноземні ґрунти. Ґрунтовий покрив громади досить однорідний. Тут переважають чорноземи глибокі малогумусні і серед яких в мікрокомплексі в

степових западинах розвинені лучно – чорноземні осолоділі ґрунти. В долині річки Сліпорід та в подоподібних зниженнях поширені солонцюваті та заболочені ґрунти.

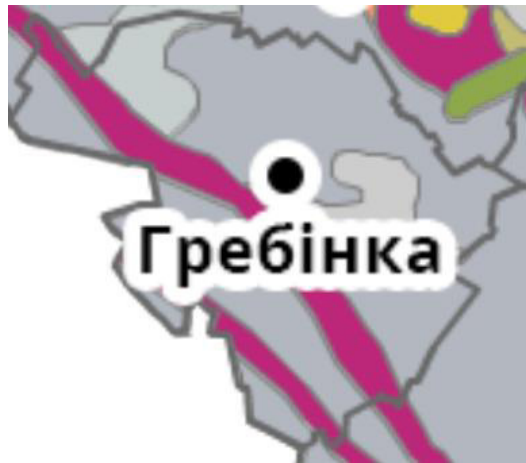

Рисунок 2.2 Структура ґрунтів Гребінківської МТГ⁵

- Чорноземи глибокі малогумусні
- Чорноземи звичайні малогумусні
- Чорноземи глибокі малогумусні вилуговані
- Торфовища низинні та торфово-болотні ґрунти

Найбільшої шкоди ґрунтам завдає водна та вітрова ерозія. Висока активність ерозії пов'язана, перш за все, з високою розораністю земель Гребінківщини - орні землі складають більше 80% території. В цілому ґрунти громади належать до родючих і забезпечують вирощування всіх сільськогосподарських культур.

Головним ризиком для земельних ресурсів залишатиметься нераціональне землекористування, деградація та виснаження ґрунтів внаслідок інтенсивного ведення сільського господарства, самовільне землекористування без правовстановлюючих документів тощо.

Структура земельного фонду.

Загальна площа земельних ресурсів громади 59500,31 га, з якої 51100,10 га (86%) становлять землі сільськогосподарського призначення, ліси та лісовкриті площі – 3720,69 га (6%), під водою – 1074,23 га (2%), забудована територія – 3226,77 га (5%), відкриті заболочені землі та землі без рослинного покриття або з незначним рослинним покриттям 378,52 га (1%).

⁵ Карта ґрунтів України. <https://superagronom.com/karty/karta-gruntiv-ukrainy#win15>

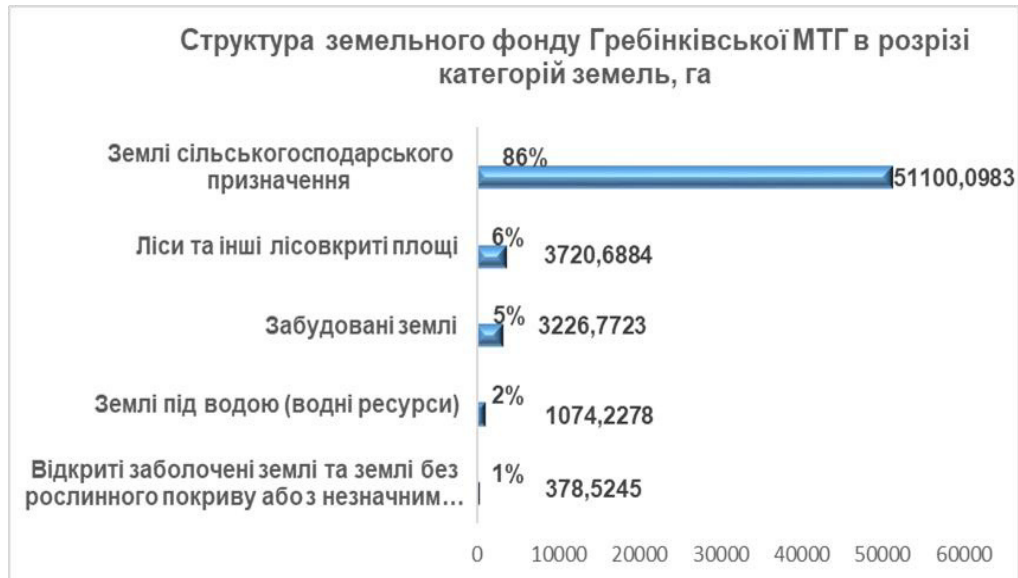

Рисунок 2.3 Структура земельного фонду Гребінківської громади в розрізі категорій земель станом на 01.01.2023 р., га

Основна частина земель сільськогосподарського призначення припадає на сільськогосподарські угіддя – 49562,75 га, під господарськими будівлями і дворами - 913,53 га, під господарськими шляхами і прогонами - 623,82 га (рис.3.2), що дає громаді потужний сільськогосподарський потенціал.

Частину земель сільськогосподарського призначення (землекористування понад 1 тис. га ріллі) Гребінківської МТГ обробляють 6 найбільших землекористувачів :

СФГ “Україна” - 3600 га, ТОВ “Придніпровський край” - 2000 га, ТОВ “ГЯДТ АГРО” - 2000 га, ТОВ “Баришівська зернова компанія” - 1939 га, СФГ “Татіана” - 1720 га, СФГ “Каміла” – 1500 га. Разом це 12 759 га ріллі, або 27,58% від площі ріллі. Ще 33499 га, або 72,42 % в землекористуванні середніх та дрібних землекористувачів.

Важливим фактором капіталізації земельних ресурсів є їх актуальна нормативна грошова оцінка, яка прямо впливає на дохідну частину місцевих бюджетів.

У 28 населених пунктах Гребінківської МТГ остання нормативна грошова оцінка проводилась у 2010-2012 роках, у 13 населених пунктах - в 2019 році. В центрі громади - місті Гребінці діючу нормативно-грошову оцінку землі затвердили в 2013 році з базовою вартістю 1 кв.м 118,24 грн. Тому актуалізація нормативно-грошової оцінки землі як громади в цілому, так і населених пунктів окремо є суттєвим резервом збільшення надходжень до бюджету громади та інструментом відслідковування раціонального використання земельних ресурсів.

Біорізноманіття та лісові масиви.

Лісові масиви та лісовкриті площі займають 6% земельного фонду громади. При цьому значне місце в структурі фітоценозів займають заплавні ліси річки Гнила Оржиця. Вони включають заплавні діброви, ділянки вербняків, осокорників, заболочених вільшняків, сирих лісів з вільхою, дубом, ясенем, лісові галявини лучного типу, цілу мережу невеликих різнотравних боліт та водойм, що влітку не пересихають.

У рослинному покриві громади значне місце займає лісова та лісосмугова рослинність. Переважають береза, вільха, дуб, клен, верба, осика. З тварин водяться вовк, лисиця, куниця, тхір звичайний, видра, ховрах крапчастий, заєць сірий, хом'як, пацюк, дрібні мишовидні гризуни, куріпка сіра, качки, лелека, чаплі, перепілка, деркач, різні горобцеподібні, акліматизовані ондатра, єнотовидний собака, фазан; у водоймах— короп, карась, лин, окунь, щука та ін. риба.

В громаді зареєстровано 5 заказників та 12 пам'яток природи місцевого значення (Таблиця 2.4).

Таблиця 2.7. Об'єкти природно-заповідного фонду Гребінківської міської територіальної громади

	Назва об'єкту природно-заповідного фонду	площа, га
1.	Заказник ландшафтний «Горбаневське»	222,8
2.	Заказник ландшафтний «Лізіна гора»	24,1
3.	Заказник ботанічний «Плисів яр»	10,0
4.	Заказник ентомологічний «Бурівщина»	73,2
5.	Заказник гідрологічний «Пологи»	100
6.	Пам'ятка природи комплексна «Озеро»	5,5
7.	Пам'ятка природи ботанічна «Гостра могила»	0,06
8.	Пам'ятка природи ботанічна «Гребінчин каштан»	0,01
9.	Пам'ятка природи ботанічна «Дуби черешчаті»	0,02
10.	Пам'ятка природи ботанічна «Мар'янівський ковильник»	1,3
11.	Пам'ятка природи ботанічна «Рудківський ковильник»	1,3
12.	Пам'ятка природи ботанічна «Соснова алея»	0,5
13.	Пам'ятка природи ботанічна «Тополя»	0,01
14.	Пам'ятка природи ботанічна «Уль'яновські могили»	1,7
15.	Пам'ятка природи зоологічна «Садки»	2,32
16.	Пам'ятка природи зоологічна «Свіччин яр»	5,1
17.	Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва ім. Григорія Перевери	27,4

Смарагдова мережа. Смарагдова мережа - мережа територій особливого природоохоронного значення, важливих для збереження біорізноманіття. У 1979 році європейські країни підписали Бернську конвенцію – міжнародну угоду, що покликана охороняти види тварин, рослин а також оселища, які потребують збереження на рівні всієї Європи. 1996 року до числа таких приєдналась і Україна. Смарагдова мережа має переважно ті самі основи формування, що й НАТУРА 2000, але діє за межами Європейського Союзу, розвиваючи загальноєвропейський підхід щодо охорони типів природних оселищ.

До Смарагдової мережі в 2019 році була включена (разом з 105 іншими територіями України) і долина річки Оржиці, що пролягає через територію Гребінківської громади з північного сходу на південний захід. **Річка Оржиця є основною водною артерією Гребінківського району.**

Оржиця - одна з найчистіших і найпрозоріших рік України. Для прируслових територій Оржиці характерне багатство видового складу рослинного і тваринного світу, що зумовлює існування насичених біорізноманіттям природних угруповань, унікальність яких визначають рідкісні і зникаючі види.

Корисні копалини

Запаси мінеральної сировини на території громади незначні. На околицях міста Гребінка, розташовані два родовища глинозему: Корніївське та Лутайське. Вони використовуються для виробництва цегли. Паливні корисні копалини Гребінківської МТГ представлені торфом.

Поводження з відходами.

Надавачем послуг з вивезення твердих побутових відходів на конкурсній основі визнано комунальне підприємство «Гребінківський комбінат комунальних підприємств». Тверді побутові відходи розміщуються та складуються на відведеному для цього спеціальному полігоні. Обслуговування полігону веде КП «Гребінківський комбінат комунальних підприємств», яке укладає договори на вивіз твердих відходів з установами, підприємствами і організаціями усіх форм власності, з домовласниками приватного сектору та установами. Підприємства, які займаються заготівлею відходів як вторинної сировини, на території громади відсутні.

В користуванні громади є місце видалення твердих побутових відходів, загальною площею 6,3564 га. Технічна документація з землеустрою на користування сміттєзвалищем зроблена. Паспорт на полігон твердих побутових відходів зареєстрований 19.08.2019 року. Збір та вивіз ТПВ здійснюється безконтейнерним способом за графіком: приватний сектор–2 рази на місяць; багатоквартирні будинки–3 рази на тиждень. Технологія утилізації відходів–трамбування та дренування. Роботи виконуються по мірі накопичення відходів.

В населених пунктах громади сміття вивозиться один раз на місяць, вивіз сміття здійснюють фермерські господарства.

Таблиця 2.8 Динаміка утворення відходів I-IV класу небезпеки тон⁶

<i>Територія</i>	2018	2019	2020	2021	2022
Полтавська область	19825700	97442800	98051293,1	дані відсутні	дані відсутні
2018 - 2020 м.Гребінка 2021 - 2022 Гребінківська МТГ	5441,02	5096,44	2252,71	2534,42	2518,35

Водночас, з метою створення ефективної системи управління відходами, запровадження роздільного збирання сміття, оптимізації витрат територіальних громад на утримання системи поводження з відходами та відповідно до законів України „Про місцеве самоврядування в Україні“, „Про співробітництво територіальних громад“, „Про управління відходами“, Правил надання послуги з управління побутовими відходами та типових договорів про надання послуги з управління побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2023 р. № 835 та інших нормативно-правових актів у галузі поводження з відходами, в рамках реалізації спільного інфраструктурного проєкту утворене спільне для 4-х громад області комунальне підприємство „Екосервіс-2022“. Метою діяльності підприємства є удосконалення системи управління відходами на основі міжмуниципальної співпраці та запровадження роздільного збору та утилізації відходів у чотирьох громадах області. Це є важливим внеском у захист довкілля та створення екологічно безпечних послуг для громадян.

Енергоспоживання та енергозбереження

У час постійного зростання тарифів на природний газ та електричну енергію громада працює над впровадженнями заходів з енергозбереження та перехід на альтернативні джерела енергії. Так, низка приміщень закладів освіти, культури, охорони здоров'я та адміністративних приміщень громади перейшли на альтернативні види опалення, переважно це встановлення твердопаливних або електричних котлів. Також за рахунок обласного бюджету та бюджету Гребінківської міської ради було реалізовано проєкт «Реконструкція внутрішніх електромереж ЗДО «Веселка» з використанням новітніх технологій енергозбереження (сонячних панелей), а саме – встановлення системи альтернативного електропостачання загальною потужністю – 7,0 кВт.»

⁶ Статистична інформація з 2021 року закрита у зв'язку з воєнним станом

За результатами земельних торгів, проведених 29 березня 2018 року продано строком на 20 років право оренди на земельну ділянку комунальної власності для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій, розташовану за адресою: пров. Пирятинський, 34 В, в м. Гребінка. Переможцем земельних торгів по лоту № 1 стало ТОВ «СОНЯЧНА ЕНЕРГІЯ 2017».

В місті та деяких населених пунктах громади встановлено вуличне освітлення з використанням сонячних панелей.

Таблиця 2,9 Споживання окремих видів енергетичних ресурсів у 2020 році у м. Гребінці⁷

Регіони	Газ природний, тис. куб. м	Вугілля, т	Бензин моторний, тис.т	Паливо дизельне, тис.т
м. Гребінка	288,49	6,3	0,2	1,1
Область	1531000,0	13412,2	69,2	312,6
Частка міста у споживанні енергетичних ресурсів області	0,02%	0,05%	0,29%	0,4%

Відповідно до Закону України від 03.03.2022 № 2115-IX «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» у період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом трьох місяців після його завершення, органи державної статистики призупиняють оприлюднення статистичної інформації.

Здоров'я населення.

Для з'ясування демографічної ситуації в громаді доцільно проаналізувати демографічні показники впродовж тривалого періоду у м. Гребінці та Полтавській області.

У таблиці 2.8. показано динаміку кількості живонароджених, померлих, природний приріст (скорочення) та міграційний приріст (скорочення) населення у місті Гребінці та Полтавській області за період 2010 - 2022 років.

Таблиця 2.10 Динаміка чисельності населення у місті Гребінці та Полтавській області, 2010-2022 рр (на 01.01 відповідного року), тис.осіб⁸

Показники	Територія	2010 р.	2015 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2022 до 2021 р., %
Чисельність наявного населення	Полтавська область	1499,6	1449,0	1387,0	1 371,5	1 352,3	98,6
	міська місцевість	912,5	895,8	867,2	859,0	848,1	98,7
	сільська місцевість	587,1	553,2	519,8	512,5	504,2	98,4

⁷ За даними СТАТИСТИЧНОГО ЩОРІЧНИКА ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ за 2020 рік

⁸ За даними Екологічного паспорту Полтавської області

<https://drive.google.com/file/d/1eY5OeC30cxDeLgHhCvOizp1uDtjIWeWo/view> та головного управління статистики в Полтавській області <https://www.pl.ukrstat.gov.ua>

Чисельність наявного населення	Гребінка	10,9	10,9	10,6	10,4	10,3	98,8
	міська місцевість	10,9	10,9	10,6	10,4	10,3	98,8
	сільська місцевість	12,7	11,8	11,0	10,8	10,5	96,9
Міграційний рух населення, на 1000 наявного населення	Полтавська область	0,03	0,7	0,4	0,2		
	Гребінка	6,5	6,7	11,4	10,6	8,2	77,3
Природний приріст, на 1000 наявного населення	Полтавська область	-8,0	-7,7	-11,5	-14,4		
	Гребінка	-9,1	-7,1	-16,7	-11,8	-18	152

За період 2010 - 2020 років населення м. Гребінки зменшилось на 300 осіб або на 2,8%, що значно менше зміни чисельності в області, яка складає 7,3 %. Темпи скорочення населення в 2021/2022 роках практично однакові в межах територіальної громади та області. Причиною скорочення чисельності є негативний природний приріст населення та міграційні процеси.

Населення Гребінківської міської територіальної громади на початок 2023 р. становило 20 421 осіб. У Гребінці проживало 10181 осіб (табл. 2.9)⁹

Таблиця 2.11 Населення Гребінківської МТГ в розрізі населених пунктів, на 1 січня відповідного року¹⁰

Населений пункт	2021	2022	2023	Різниця у к-ті мешканців 2023 до попереднього періоду
м. Гребінка	10378	10263	10181	-197
Березівський старостат	748	738	741	-7
с. Березівка	277	269	277	0
с. Корніївка	471	469	464	-7
Стукалівсько-Григорівський старостат	584	547	534	-50
с. Григорівка	207	199	194	-13
с. Писарщина	75	73	71	-4
с. Стукалівка	270	240	235	-35
с. Михайлівка	32	35	34	2
Короваївський старостат	815	786	762	-53
с. Короваї	645	623	606	-39
с. Лутайка	170	163	156	-14
Кулажинсько-Наталівський старостат	807	770	760	-47
с. Кулажинці	376	353	349	-27
с. Наталівка	154	153	150	-4
с. Олексіївка	277	264	261	-16
Мар'янівський старостат	500	502	494	-20

⁹ За інформацією Гребінківської міської ради

¹⁰ За інформацією Гребінківської міської ради

Населений пункт	2021	2022	2023	Різниця у к-ті мешканців 2023 до попереднього періоду
с. Мар'янівка	416	416	409	-24
с. Новодар	84	86	85	4
Майорщинський старостат	1058	1015	991	-67
с. Майорщина	672	618	611	-61
с. Сліпорід-Іванівка	386	397	380	-6
Овсюківський старостат	765	747	723	-42
с. Овсюки	616	607	588	-28
с. Покровщина	149	140	135	-14
Олександрівський старостат	579	559	534	-45
с. Олександрівка	250	244	230	-20
с. Високе	73	70	65	-8
с. Осавульщина	27	26	27	0
с. Павлівщина	138	133	128	-10
с. Сімаки	91	86	84	-7
Почаївський старостат	878	880	856	-22
с. Почаївка	655	650	632	-23
с. Бесідівщина	106	113	111	5
с. Сотницьке	84	82	80	-4
с. Новоселівка	12	14	12	0
с. Скочак	21	21	21	0
Рудківський старостат	539	517	519	-20
с. Рудка	514	494	496	-18
с. Горби	25	23	23	-2
Слободо-Петрівський старостат	1261	1259	1233	-28
с. Слободо-Петрівка	615	610	591	-24
с. Гулаківка	37	39	38	1
с. Загребелля	271	272	271	0
с. Оржиця	275	273	268	7
с. Польове	63	65	65	-2
Сербинівський старостат	528	522	503	-25
с. Сербинівка	390	380	369	-21
с. Грушківка	115	119	112	-3
с. Саївка	23	23	22	-1
Тарасівський старостат	753	677	679	-74
с. Тарасівка	753	677	679	-74
Тополівський старостат	964	931	911	-53
с. Тополеве	475	459	452	-23
с. Відрадне	149	143	140	-9
с. Світанок	340	329	319	-21
Гребінківська МТГ	21157	20713	20421	-736

Найбільшими за чисельністю населення серед сільських населених пунктів громади є с.Тарасівка, с. Слободо-Петрівка, с. Майорщина, с. Короваї, с. Овсюки, с. Почаївка. Динаміка чисельності населення за населеними пунктами громади представлена у таблиці 4.2.

У трьох населених пунктах громади впродовж останніх трьох років динаміка чисельності населення позитивна – чисельність їх мешканців незначно, але зросла. В чотирьох населених пунктах в цілому кількість населення за період з 2021 по 2023 рік не змінилась. В тридцяти семи населених пунктах кількість мешканців за цей період зменшилась.

Основною причиною зменшення кількості населення у громаді є суттєве перевищення рівня смертності над рівнем народжуваності. Проте, сальдо міграції за останні три роки в Гребінківській МТГ є позитивним і дещо нівелює загальний від’ємний результат зменшення населення. Майже половина (49,5%) населення Гребінківської МТГ зосереджена в адміністративному центрі громади – місті Гребінці. За гендерною ознакою в населенні громади переважають жінки - 57 %.

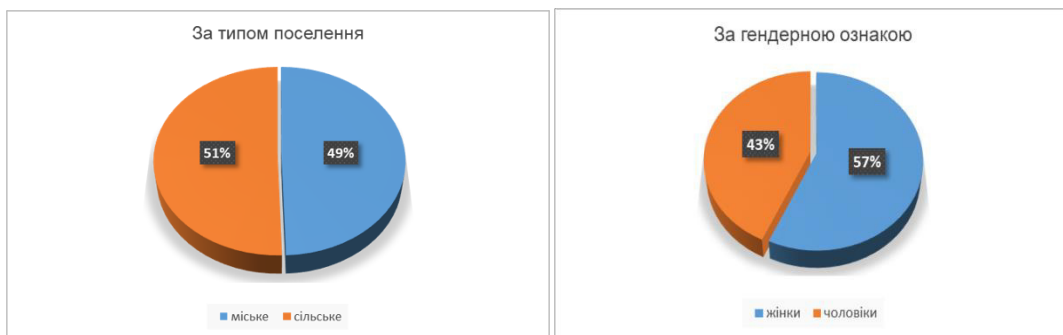

Рисунок 2.4 Структура населення Гребінківської міської територіальної громади за місцем проживання та гендерною ознакою, %

Статеві-вікова структура населення (рис. 2.5) сформована на підставі інформації про подані декларації про вибір лікаря первинної медичної допомоги.

За інформацією офіційного сайту Національної служби здоров'я України мешканцями населених пунктів Гребінківської МТГ укладено 18975 декларацій (при загальній кількості мешканців громади на 01.01.2023 – 20421 осіб, тобто 93% населення), що дозволяє говорити, що статеві-вікові характеристики декларантів відповідають (з певною похибкою) характеристикам населення громади.

Демографічна ситуація у громаді протягом 2022-2023 рр. змінювалась основним чином під впливом міграційних процесів, викликаних війною – виїзд місцевих мешканців за кордон та поповнення населення громади за рахунок внутрішньо переміщених осіб (ВПО), переважна більшість яких жінки з дітьми.

З початку збройної агресії в реєстрі громади станом на 01.08.2023 року зареєстровано 2815 внутрішньо переміщених осіб. З них: діти та підлітки (0-18 років) - 725 осіб, працездатного віку -1480 осіб, людей старшого віку (60+) - 610 осіб. 98 з ВПО – особи з інвалідністю.

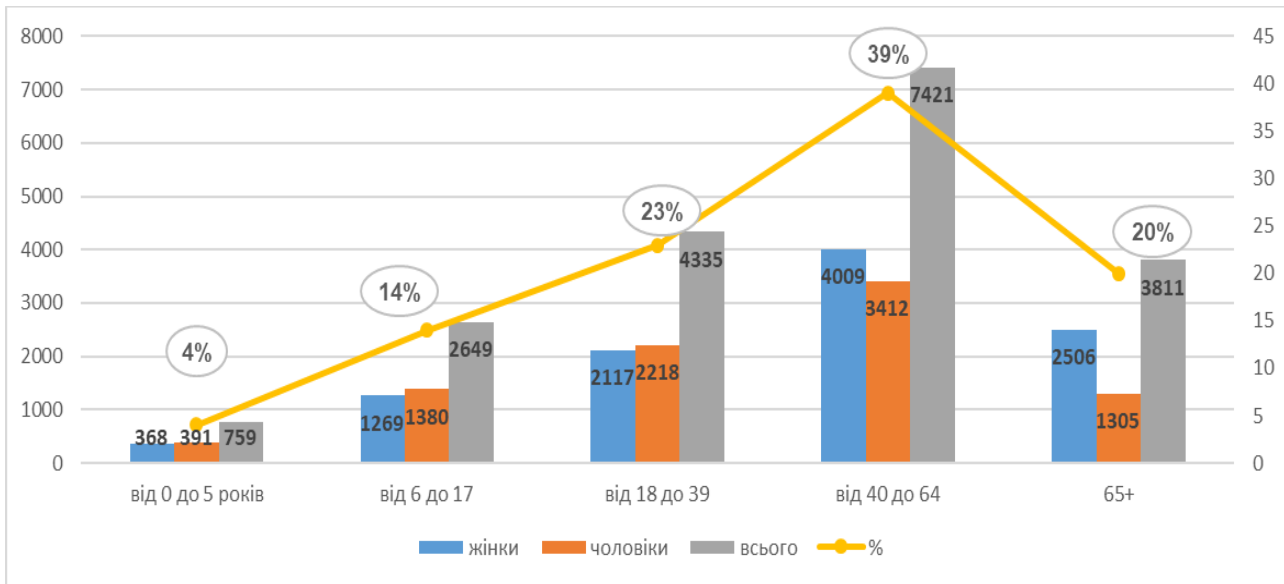

Рисунок 2.5 Статеві-вікова структура населення Гребінківської МТГ (дані станом на 13.09.2023 р.)

Охорона здоров'я

Система охорони здоров'я Гребінківської міської територіальної громади представлена двома закладами - Комунальним некомерційним підприємством «Гребінківська міська лікарня» та Комунальним некомерційним підприємством «Гребінківський центр первинної медико-санітарної допомоги». Медичне обслуговування населення в сільських населених пунктах громади здійснюється в 6 амбулаторіях та 19 фельдшерсько- акушерських пунктах, в яких при необхідності надаються відповідні медичні послуги, але які не мають постійного медичного персоналу.

Таблиця 2.12 Характеристика системи охорони здоров'я Гребінківської МТГ, 2023 р.

№ з/п	Назва та місце розміщення	Рік побудови чи капремонту	Проектна потужність / ліжок	Наповненість	Основна проблема
1	КНП «Гребінківська міська лікарня» Гребінківської міської ради, Полтавська область, Лубенський район, місто Гребінка, вулиця Євгена Гребінки, будинок 28	1981, 1985	85	107,8	відсутність молодих спеціалістів, зношеність обладнання довготривалого користування, брак коштів для оновлення обладнання
2	КНП «Гребінківський центр первинної медико-санітарної допомоги»	1950, 1973	-	-	відсутність молодих спеціалістів, зношеність обладнання довготривалого

№ з/п	Назва та місце розміщення	Рік побудови чи капремонт у	Проектна потужність / ліжок	Наповненість	Основна проблема
	Гребінківської міської ради. Полтавська область, Лубенський район, місто Гребінка, провулок Спортивний, будинок 11				користування, брак коштів для оновлення обладнання

КНК «Гребінківська міська лікарня» надає амбулаторну та стаціонарну медичну допомогу жителям громади. В 2022 році було підписано договір та 10 пакетів з Національною Службою Здоров'я України, які в повній мірі виконувались лікувальною установою. На стаціонарному лікуванні було проліковано 1 898 осіб в тому числі: 19 військовослужбовців Збройних Сил України і 107 внутрішньо переміщених осіб. Амбулаторної допомоги надано – 73 997 послуг. Станом на 05.11.2023 року лікарями загальної практики сімейної медицини «Гребінківського центру первинної медико-санітарної допомоги» укладено 18 тисяч 975 декларацій, з них 10269 від жінок та 8706 від чоловіків. Статеві-віковий розподіл мешкаців, які уклали декларації представлено на Рисунок 5.2.

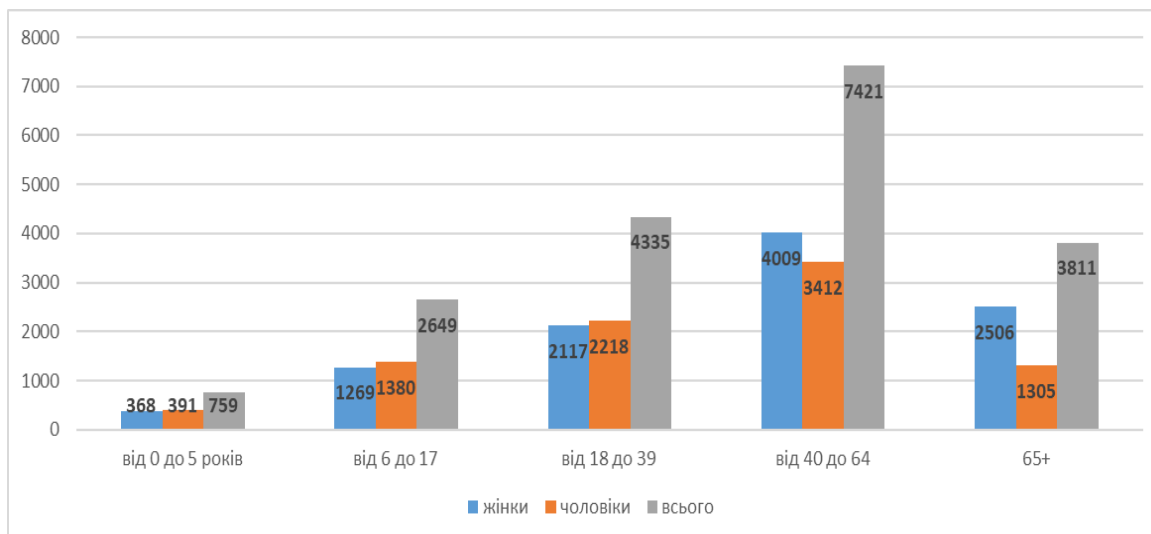

Рисунок 2.6. Статеві-віковий розподіл мешканців, які уклали декларації про вибір лікаря первинної медичної допомоги у Гребінківській громаді (на 05.11.2023)¹¹

За 2022 рік лікарями проведено 58 тисяч 325 прийомів пацієнтів, з них: внутрішньо переміщених осіб – 1 784 осіб. Також працював денний стаціонар при Гребінківському центрі первинної медико-санітарної допомоги, в якому проліковано 874 хворих з різною патологією та різними ступенями тяжкості. Активно велася профілактика COVID-19. За минулий рік провакциновано вперше 824 чоловік та введені 3 тисячі 758 бустерних доз.

Проблемними питаннями в галузі охорони здоров'я громади є фінансування, оновлення обладнання та забезпечення кваліфікованими кадрами.

Незважаючи на воєнний стан та проблеми, заклади охорони здоров'я повністю виконують покладені на них завданнями та долають виклики сьогодення.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

¹¹ Національна служба здоров'я України https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/declar-stats?_cf_chl_tk=z6JRHVWVkc.geu942Y.E6Naojyxh2ANKUKATED9J3fU-1679337309-0-qaNycGzNCxA

Стратегічні та оперативні цілі	Компоненти довкілля, що зазнають впливу								
	Людина і здоров'я	Біорізноманіття і ПЗФ	Ґрунт	Поверхневі і підземні води	Повітря	Образ ландшафту	Шум	Культурна і природна спадщина	Кліматичні фактори
Стратегічна ціль С. Культурно-освітній центр, місце для активного спортивного життя та дозвілля.									
С.1. Сучасний освітній та культурний простір	+	+	0	0	0	0	-	+	0
С.2. Молодіжні ініціативи – новий погляд на Гребінчин край	+	+	0	0	0	0	0	+	0
С.3. Облаштування зон для активного відпочинку та дозвілля	+	+	0	+	0	0	0	+	0

Оцінка представлена у трьох категоріях: (-) – негативний вплив, (0) – нейтральний вплив, (+) – позитивний вплив

Найсуттєвіший вплив на повітряне середовище, водні ресурси, кліматичні умови та ґрунти спричиняє життєдіяльність людей і функціонування підприємств, у т. ч. викиди від автотранспорту. Викиди, пов'язані із експлуатацією автотранспорту, негативно впливатимуть на зниження якості атмосферного повітря та ґрунтів, особливо поблизу автомобільних шляхів, де відбувається проходження відносно великої кількості транспорту. Проблемним для екології є і розташування на території 5 АЗС. Це спричиняє підвищене епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива.

Актуальними питаннями для Гребінківської міської територіальної громади є покращення якості поверхневих вод. Однією із головних проблем річок, що протікають на території громади є їх захаращення. Оцінка поточного екологічного стану поверхневих вод громади свідчить, що на водних об'єктах тривають негативні процеси. Значна територія річкового фонду замулилася, заросла болотною рослинністю та чагарниками або пересохла, тобто втратила своє природне значення, а тому об'єкти потребують регулювання та розчистки русел, відновлення водності.

Проблемним питанням залишається укріплення берегів річок, шляхом створення захисних лісових насаджень, а також виокремлення прибережних захисних смуг водоєм. Значну частку в забрудненні поверхневих джерел громади вносить змив із урбанізованих територій. Із зливовими стічними водами до водних об'єктів надходять завислі речовини, органіки, азот, фосфорні та інші речовини. Все це потребує комплексного вирішення даних проблем.

Пріоритетним напрямком Стратегії є відновлення деградованих та малопродуктивних земель. Незважаючи на значні площі, зайняті чорноземами та високий вміст гумусу в ґрунтах, на території громади, як і загалом у Полтавській області, мають місце процеси, що негативно позначаються на стані ґрунту та зменшують його родючість. Негативним чинником є збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників. Тому одним із важливих напрямків, зазначених у проекті Стратегії, є всебічна підтримка сільськогосподарського виробництва, у тому числі органічного виробництва

Також реалізація цілей проєкту Стратегії сприятиме зменшенню викидів забруднюючих речовин та зменшенню впливу на клімат, у тому числі парникових газів

Оперативною ціллю «В.3.5.Енергоефективна та комфортна громада» передбачено забезпечення енергомодернізації об'єктів комунальної власності, бюджетних установ та організацій, оптимізація схеми теплопостачання, використання альтернативних джерел енергії, впровадження систем енергоменеджменту та енергомоніторингу, розробка та реалізація енергозберігаючих проєктів.

Біорізноманіття зазнає змін у бік збільшення його різноманітності. Озеленення території населених пунктів Гребінківської громади відбуватиметься комплексно. В разі прийняття Стратегії характеристики стану довкілля, умови життєдіяльності населення та стану його здоров'я у короткостроковому періоді не зміняться.

Отже, реалізація Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року не супроводжуватиметься негативним впливом на навколишнє природне середовище. Натомість, реалізація певних оперативних цілей Стратегії має сприяти позитивному впливу на навколишнє середовище у територіальній громаді.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються стратегії, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом.

Екологічні проблеми Гребінківської міської територіальної громади доцільно розглянути в розрізі компонентів довкілля: атмосферне повітря, вода, ґрунт, біорізноманіття, кліматичні фактори, ландшафт.

Узагальнена характеристика екологічних проблем на території Гребінківської міської територіальної громади.

Забруднення атмосферного повітря у громаді має більше лінійне походження.

Лінійний вид забруднення пов'язаний із інтенсивним рухом автотранспорту на її території. Та розташуванням на території громади 5 АЗС. Це спричиняє підвищене епізодичне забруднення приземних смуг атмосферного повітря продуктами згорання палива (оксидом вуглецю та окислами азоту), можливе до 5-10 м від ліній руху автотранспорту шляхами.

Поводження з промисловими та побутовими відходами.

В громаді впроваджується система роздільного збору ТПВ, проте потрібен певний час, щоб рівень проінформованості та вмотивованості населення дозволив отримати відчутний ефект. Наявність несанкціонованих звалищ ТПВ. Недостатній рівень утилізації вторсировини. Місця видалення відходів забруднюють прилеглі території, створюючи екологічні ризики виникнення екологообумовлених захворювань, загрози екологічної, продовольчої безпеки громади.

Основними проблемами забруднення поверхневих вод.

Основними проблемами забруднення поверхневих вод у громаді є скид неочищених та недостатньо очищених стічних вод і відсутність ефективної централізованої системи водовідведення, що, внаслідок концентрації на території громади великої кількості жителів (їх кількість постійно змінюється за рахунок ВПО) та підприємницьких структур, має негативний вплив на поточний стан води.

Серед інших причин погіршення стану води на території громади: зберігання ТПВ на непристосованих ділянках, скиди неочищених стоків домогосподарствами, неефективні водопроникні дворові каналізаційні системи тощо. Ці чинники мають вплив не лише на поверхневі води. Забруднення поверхневих вод суттєво впливає на якість підземних, які активно використовуються для потреб місцевих мешканців та суб'єктів економіки громади.

Оцінка поточного екологічного стану водних джерел громади свідчить, що на водних об'єктах тривають негативні процеси. Значна територія річкового фонду замулилася, заросла болотною рослинністю та чагарниками, втратила своє природне значення, а тому об'єкти потребують регулювання та розчистки русел, відновлення водності.

У громаді є зношеність мереж централізованої системи водовідведення, що, має негативний вплив на поточний стан стічних вод. Серед інших причин погіршення стану води на території громади: скиди неочищених стоків домогосподарствами, неефективні водопроникні дворові каналізаційні системи тощо. Ці чинники мають вплив не лише на поверхневі води. Все це спричиняє забруднення підземних і поверхневих вод, та як результат створює ризики виникнення екологічно обумовлених захворювань від забруднених джерел водопостачання.

Забруднення ґрунтів. Неефективне використання земельних ресурсів.

Розораність земель на території Гребінківської територіальної громади складає близько 86% від загальної площі земель сільськогосподарського призначення. Надмірне використання хімічних засобів захисту рослин при вирощуванні с/г продукції, відсутність сівозмін тощо призводять до деградації ґрунтів. Негативним чинником є збільшення кількості деградованих земель під впливом природних і антропогенних чинників. Наявні техногенно забруднені землі (у тому числі внаслідок техногенного впливу звалищ ТПВ). На забрудненість ґрунтів мають вплив пилу з доріг та прилеглих сільгоспугідь, які, в підсумку, осідають на поверхню ґрунту. Території, які знаходяться у безпосередній близькості до автошляхів містять підвищений вміст важких металів, продуктів горіння пального, такі як оксиди азоту, сірки, сажа смоли. Ареал розповсюдження важких металів вздовж автошляхів може сягати відстані до 1 км.

Основними причинами, що можуть спричинити до збіднення біорізноманіття, є антропогенні чинники:

- ризик забруднення природного середовища;
- денатуралізація природних ландшафтів;
- монокультурні способи ведення сільськогосподарства.

Головними чинниками, що можуть впливати на чисельність рослин

із «червонокнижним» статусом, є зривання їх місцевим жителями та деградація місцезростань (для лучних та болотних видів – випасання худоби, викошування, випал трави, осушення; для лісових - проведення лісгосподарських робіт).

Загрозами для лісової рослинності є:

- лісові пожежі;
- порушення технології заготівлі та трелювання деревини;
- самовільні рубки.

Загроза збереженню територій з природоохоронним статусом пов'язана перш за все із неможливістю реалізації заходів, передбачених програмами, конвенціями чи іншими нормативно-правовими актами різних рівнів. Природно заповідний фонд Гребінківської МТГ має у своєму складі 5 заказників та 12 пам'яток природи місцевого значення, тому варто виділити низку загроз і потенційних ризиків для функціонування системи природоохоронних територій у громаді:

- наростаючий антропогенний вплив, пов'язаний з агропромисловою, туристичною, транспортною та іншими сферами діяльності, що призводить до деградації

природноландшафтних комплексів, скорочення популяцій окремих видів та стійкості екологічних систем;

- наслідки війни та військових дій, які, зокрема, проявляються для об'єктів ПЗФ у вигляді додаткового антропогенного тиску (можливе забруднення, спричинене обстрілами стратегічних об'єктів, здійснення оборонних заходів та інше);

- регіональні прояви кліматичних змін (зростання середніх та максимальних температур, ріст випаровування та випарності з діяльних поверхонь, збільшення числа випадків стихійних небезпечних метеорологічних явищ, серед яких грози, шквали, смерчі, градобій, пилові бурі та інші явища) та їх прямий чи опосередкований вплив на природні комплекси.

Мінімізація негативних впливів зовнішнього середовища на стан здоров'я

мешканців громади гальмується низкою проблем, пов'язаних, головним чином, з низьким рівнем матеріально-технічного забезпечення закладів, зокрема, низьким рівнем оснащення сучасним функціонально-діагностичним, хірургічним та фізіотерапевтичним обладнанням, відсутністю достатньої кількості висококваліфікованих медичних кадрів.

Основні тенденції стану здоров'я населення та демографічної ситуації у громаді, очевидно, зберігатимуться.

Прийняття даного документу державного планування не впливатиме негативно на екологічну ситуацію Гребінківської міської територіальної громади та не посилюватиме вже наявні екологічні проблеми даної території, як і Полтавської області загалом, а навпаки, сприятиме їх вирішенню.

5. Зобов'язання в сфері охорони довкілля, в тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування, а також шляхи врахування таких зобов'язань під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року.

Цей розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики, які мають відношення до цілей розвитку на місцевому рівні, і визначає ступінь їх врахування в Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади.

Для кожного з визначених напрямів розвитку Стратегії розробляються стратегічні та оперативні цілі. За кожною оперативною ціллю розробляються завдання й низка проектів, серед яких можуть бути проекти, які, відповідно до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності. Для таких проектів має бути здійснена процедура оцінки впливу на довкілля.

Основні міжнародні та державні зобов'язання.

Основними міжнародними зобов'язаннями щодо СЕО є протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, а також Конвенція ООН з біологічного різноманіття, Рамкова конвенція про зміну клімату, Паризька кліматична угода.

Згідно ст. 28 ЗУ «Про основи містобудування», якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші правила, ніж ті, що

містяться в законодавстві України про містобудування, то застосовуються правила міжнародного договору.

Основними правовими документами, які мають бути враховані під час процедури стратегічної екологічної оцінки є:

- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015);
- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС;
- Водний кодекс України;
- Лісовий кодекс України;
- Земельний кодекс України;
- Закон України «Про природно-заповідний фонд»;
- Закон України «Про охорону культурної спадщини»;
- Закон України «Про охорону археологічної спадщини»;
- Закон України «Про охорону атмосферного повітря»;
- Закон України «Про управління відходами»;
- Закон України «Про надра»;
- Закон України «Про питну воду та питне водопостачання»;
- Закон України «Про систему громадського здоров'я»;
- Закон України «Про екологічний аудит»;
- Закон України «Про рослинний світ»;
- Закон України «Про тваринний світ»;
- Закон України «Про оцінку впливу на довкілля»;
- Закон України «Про благоустрій населених пунктів»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 рр., затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 р. №695;
- Указ Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»;
- Стратегія розвитку Полтавської області на 2021 – 2027 роки (затверджена рішенням двадцять дев'ятої сесії обласної ради сьомого скликання 20.12.2019 № 1242 зі змінами, внесеними 29.12.2020 №27) та План заходів з реалізації Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2023 роки (затверджений рішенням 32 сесії обласної ради сьомого скликання 12 березня 2020 року);
- Екологічний паспорт Полтавської області за 2022 рік;
- Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища Полтавської області у 2022 році
- Національна стратегія управління відходами в Україні до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.11.2017 року №820-р;
- Національний план управління відходами до 2030 р., затверджений Кабінетом міністрів України 20.02.2019 р.;

- Конвенція ООН з біологічного різноманіття;
- Рамкова конвенція про зміну клімату;
- Паризька кліматична угода;
- Закон України «Про Генеральну схему планування території України»;
- Закон «Про основи містобудування»;
- Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»;
- Постанова Кабінету Міністрів України про забезпечення реалізації Закону України «Про Генеральну схему планування території України»;
- ДБН Б.1.1-13:2012 «Склад та зміст містобудівної документації на державному та регіональному рівнях»;
- ДСТУ-Н Б Б.1.1-10:2010 «Настанова з виконання розділів «Охорона навколишнього природного середовища» у складі містобудівної документації»;
- Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів зі змінами;
- ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- Конвенція про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Закон України N 436/96-ВР (436/96-ВР) від 29.10.96;
- Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»;
- Постанова Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. №1147 «Про затвердження переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів» (із змінами);
- Цілі сталого розвитку на період 2016-2030 рр. (зокрема, ціль 13 «Вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та його наслідками»);
- Розпорядження КМУ від 07.12.2016 № 932-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року»;
- Розпорядження КМУ від 06.12.2017 № 878-р «Про затвердження плану заходів щодо виконання концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року.

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються ЗУ «Про управління відходами» (№ 2320-IX від 20.06.2022) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення або мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання й зменшення негативних наслідків для довкілля й здоров'я людини від утворення, зберігання й поводження з відходами.

Повноваження органів місцевого самоврядування в сфері поводження з відходами визначаються 26 статтею ЗУ «Про управління відходами».

В Україні сформовано інвестиційне законодавство, в якому, зокрема, значна увага приділяється необхідності дотримання екологічних норм у процесі інвестиційної діяльності. Так, ЗУ «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560 -XII встановлюється заборона інвестування в об'єкти, створення й використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України (ЗУ стаття 4). У разі порушення екологічних, санітарно-гігієнічних та архітектурних норм державний орган може прийняти рішення про зупинення або припинення інвестиційної діяльності (ЗУ стаття 21). Також у статті 8 ЗУ зазначається, що інвестор зобов'язаний одержати висновок з оцінки впливу на довкілля у випадках та порядку, встановлених ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 р. № 2059-VIII.

Відповідно до нормативно-правової бази України проект Стратегії відповідає ряду зобов'язань:

- пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів і лімітів використання природних ресурсів;
- виконання заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони довкілля;
- проектне спрямування на збереження просторової й видової різноманітності й цілісності природних об'єктів і комплексів;
- використання отриманих висновків моніторингу й комплексу охоронних заходів для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля;
- формування динамічного урівноваженого стану довкілля, що забезпечуватиме екологічне, санітарно-безпечне середовище для життєдіяльності населення.

Враховуючи результати аналізу можна зробити висновок, що проект Стратегії відповідає цілям екологічної політики, встановленим на національному рівні, враховує їх і пропонує низку заходів, які спрямовані на їх виконання.

Стосовно дотримання міжнародних зобов'язань у інших напрямках співробітництва, наприклад, таких як зміна клімату, охорона озонового шару та ін., слід зазначити, що вони не мають прямого відношення до головних цілей та завдань проекту Стратегії розвитку Гребінківської МТГ, яка є документом державного планування місцевого рівня.

6. Опис наслідків для довкілля, в тому числі для здоров'я населення, в тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових (1, 3-5 та 10-15 рр. відповідно, а за необхідності - 50-100 рр.), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

Відповідно до Методичних рекомендацій зі здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 року № 296, наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – це будь-які ймовірні наслідки для флори і фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, безпеки життєдіяльності населення та взаємодії цих факторів.

Вторинні наслідки – це вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття. Кумулятивні наслідки – це нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Синергічні наслідки – це сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

На території Гребінківської міської територіальної громади від впровадження Стратегії та Плану заходів на 2024-2027 роки за умов дотримання та виконання захисних і охоронних заходів, що відповідають чинним нормативним вимогам, можливість виникнення кумулятивного впливу, який супроводжується негативними екологічними наслідками та понаднормативними викидами в атмосферне повітря, воду та ґрунти забруднюючих речовин, **не очікується**.

Зміна клімату і мікроклімату в результаті реалізації Стратегії та Плану заходів не очікується, оскільки відсутні причини, які спричиняють до їх зміни, а стратегічні цілі в цілому направлені на покращення екологічної ситуації.

Особливості кліматичних умов, які сприяють зростанню інтенсивності впливів планованої діяльності на навколишнє середовище, також відсутні. Тому настання синергічних наслідків також не очікується.

Робоча група з СЕО здійснила експертну оцінку ймовірного впливу Стратегії та Плану заходів на складові довкілля відповідно до контрольного переліку питань, наведеного в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 Аналіз ймовірного впливу Стратегії на складові довкілля.

Чи може реалізація Стратегії та Плану заходів спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Атмосферне повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?			+	
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?		+		
3. Погіршення якості атмосферного повітря?			+	
4. Появу джерел неприємних запахів?			+	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			+	
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			+	
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?			+	
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			+	
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			+	
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			+	
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			+	
12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			+	
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?			+	
14. Зміни напряму або швидкості потоків підземних вод?			+	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			+	
16. Забруднення підземних водоносних			+	

горизонтів?				
Відходи				
17. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?		+		+
18. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?			+	
19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки?			+	
20. Спорудження екологонебезпечних об'єктів поводження з відходами?			+	
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів?			+	
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?			+	
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			+	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			+	
25. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			+	
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			+	
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			+	
Клімат				
28. Збільшення обсягу викидів парникових газів?			+	+
Біорізноманіття				
29. Негативний вплив на об'єкти природнозаповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			+	
30. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?			+	
31. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			+	
32. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			+	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				

33. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?			+	+
34. Будь-який вплив на наявні об'єкти історикокультурної спадщини?			+	+
35. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'яток природи тощо)?			+	+
Населення та інфраструктура				
36. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			+	+
37. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			+	
38. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			+	+
39. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			+	
40. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			+	+
41. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			+	
Екологічне управління та моніторинг				
42. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			+	
43. Погіршення екологічного моніторингу?			+	
44. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			+	
Інше				
45. Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?		+		
46. Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу			+	
47. Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			+	
48. Суттєве порушення якості природного середовища?			+	
49. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?			+	
51. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у			+	

сукупності здатні викликати значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямиий або опосередкований вплив на добробут людей?				
---	--	--	--	--

Керуючись сформульованим стратегічним баченням розвитку Гребінківської міської територіальної громади, стратегічними та операційними цілями, та на основі оцінок, представлених в табл. 6.1, можна зробити наступні висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів.

Атмосферне повітря.

Опосередковано на зменшення викидів в атмосферу впливатиме реалізація оперативної цілі В.3. «Енергоефективна та комфортна для проживання громада», в якій передбачено впровадження ефективного енергоменеджменту та енергомоніторингу, проведення сертифікації енергетичної ефективності будівель комунальної власності Гребінківської МТГ, розробка та реалізація енергозберігаючих проєктів. Результати впровадження оперативної цілі В.2.»Чисте довкілля» -запровадження роздільного збору ТПВ та підвищення рівня екологічної та санітарної культури населення –теж матимуть позитивний вплив на зменшення викидів атмосферного повітря. Реалізація завдання В.1.5 «Поліпшення стану доріг та безпеки дорожнього руху в громаді» оперативної цілі В.1.»Безпечна громада» опосередковано приведе до зменшення викидів в атмосферу від автотранспорту.

Водні ресурси.

Одним з завдань стратегії є завдання В.3.3 «Поліпшення водопостачання та водовідведення». Цим завданням передбачено побудова магістральної водопровідної мережі (120 м) та електромережі (120м) для підключення артезіанської свердловини по вул. Молодіжна 52 Г та до міської системи водопостачання.

У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть спричинити до негативного впливу на наявні у громаді об'єкти природно-заповідного фонду. Крім того, Стратегія та План заходів не передбачають започаткування підприємницької діяльності, яка спричинятиме до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води. Тому реалізація Стратегії та Плану заходів не призведе до погіршення стану водних ресурсів.

Земельні ресурси.

Запровадження Стратегії позитивно відобразиться на стані земельних ресурсів громади. Операційна ціль А1 містить завдання « Підтримка економічної активності сільських громад», яке в тому числі зорієнтоване на зростання ефективності землекористування у сільських громадах через застосування органічного землеробства в дрібних господарствах.. Орієнтування на ведення органічного сільського господарства дозволить мінімізувати використання синтетичних добрив, пестицидів, регуляторів росту рослин, кормових добавок.

Відходи. Реалізація оперативної цілі В.2. «Чисте довкілля» позитивно вплине на ситуацію з відходами в Гребінківській міській територіальній громаді. Вона націлена на вирішення проблем громади системно, за такими напрямками: ліквідація стихійних сміттєзвалищ, активізація укладення договорів на вивезення ТПВ; просвітницька діяльність в напрямі підвищення екологічної культури мешканців; запровадження і поширення сортування сміття – встановлення спеціальних окремих контейнерів для скла, паперу, пластикових пляшок і змішаних відходів в населених пунктах громади.

Кліматичні умови. Стратегія та План заходів не передбачають започаткування підприємницької діяльності, яка спричинятиме до збільшення обсягів викидів парникових газів, що можуть сприяти глобальному потеплінню. Тому реалізація Стратегії та Плану заходів не має призвести до негативного впливу на клімат. Водночас, Стратегія передбачає реалізацію оперативної цілі В.3 «Енергоефективна та комфортна для проживання громада», яка включає завдання В.3.3.Впровадження ефективного енергоменеджменту та енергомоніторингу В рамках цього завдання вирішуватимуться питання ефективного енергоменеджменту, що сприятиме

зниженню залежності (зокрема, комунальних установ) від палива, яке може продукувати парникові гази, а також зменшенню викидів CO₂.

Біорізноманіття. У Стратегії та Плані заходів не передбачається реалізація завдань, які можуть спричинити до негативного впливу на біорізноманіття, рекреаційні зони та наявні у громаді об'єкти природно-заповідного фонду. Водночас, покращенню стану біорізноманіття може сприяти реалізація оперативної цілі В.2. «Підвищення рівня екологічної та санітарної культури населення»,

Рекреаційні зони та культурна спадщина. Гребінківська міська територіальна громада володіє певним потенціалом для розвитку сфер місцевого туризму (сприятливі природнокліматичні умови, історико-культурний потенціал, об'єкти природно-заповідного фонду).

Проте проблемним питанням залишається невідповідність рівня розвитку туристичної сфери в громаді наявному потенціалу. У межах реалізації операційної цілі С.1.. «Створення туристичного кластеру «Гребінчин дім» та А.1.1. «Формування позитивного іміджу та впізнаваності Гребінківської громади» (через інвестиційний паспорт та розробку бренду громади), та А.1.4. «Формування інфраструктури гостинності та посилення туристичного потенціалу» сприятиме, розвитку осередків дозвілля та громадських просторів, створенню умов для культурного розвитку і творчого самовираження громадян та охорону та збереження розташованих в громаді об'єктів культурної спадщини та підвищення їх привабливості. Передбачені і заходи по розвитку виставково-ярмаркового руху (завдання С3.3. «Проведення тематичних виставок-ярмарок»).

Населення та інфраструктура.

Виконання завдань операційних цілей, В.3.2 «Поліпшення благоустрою та безбар'єрності громади, робота з житловим фондом». В.3.4 «Переоснащення медичних установ, залучення кваліфікованих кадрів», мають призвести до покращення стану здоров'я населення громади, оскільки передбачають матеріально-технічне та кадрове забезпечення закладів охорони здоров'я та підвищення якості надання медичних послуг, підвищення рівня соціального захисту пільгових категорій населення, популяризація і пропагування здорового способу життя тощо.

Низка завдань Стратегічної цілі В «Безпечна і комфортна громада з ефективним управлінням та якісними послугами передбачають здійснення заходів з благоустрою, екологічної безпеки, роботу з карантинними рослинами та збереження навколишнього середовища; впровадження системи енергоменеджменту у громаді; підвищення культури поведінки з ТПВ. Їх реалізація дозволить підвищити якість атмосферного повітря у громаді, знизити рівень забруднення водних ресурсів та ґрунтів, підвищити рівень культури поведінки з відходами.

Важливо зазначити, що процес розробки Стратегії та Плану заходів відбувався публічно та прозоро. Через офіційний веб-сайт та ЗМІ «Гребінчин край» повідомлялось про початок роботи над проектом Стратегії та Плану заходів, визначено строки і форми подання пропозицій до них від зацікавлених сторін, проведено відкриті розширені засідання Робочої групи з залученням зацікавлених представників громади, молоді. Зважаючи на зазначене, у громаді відсутні підстави для виникнення соціальних конфліктів унаслідок реалізації Стратегії та Плану заходів. Натомість Стратегія та План заходів є документами, що враховують спільні інтереси та бачення поступального розвитку громади в умовах, що склалися та зорієнтовані на забезпечення безпеки та економічного розвитку громади і покращення рівня життя усіх її мешканців.

Екологічне управління, моніторинг та інше. Стратегія не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

Завдання оперативних цілей А.1 . «Підвищення економічної спроможності громади», А.2 «Підтримка малого та середнього бізнесу», орієнтовані на впровадження сучасних технологій ощадного та бережливого землекористування енергозбереження та не призведуть до стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей, що, відповідно, могло б призвести до суттєвого погіршення якості природного середовища громади.

Водночас у Стратегії та Плану заходів закладено заходи з розвитку системи управління відходами та підвищення культури мешканців громади щодо поведінки із ТПВ, та захист

населення і територій від надзвичайних ситуацій різного характеру, а також енергомодернізації комунальних будівель.

Ймовірність того, що реалізація Стратегії та Плану заходів призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є незначною.

Таким чином, реалізація Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року не супроводжуватиметься появою нових негативних наслідків для довкілля. Навпаки, реалізація оперативних цілей Стратегії та Плану заходів сприятиме покращенню екологічної ситуації у територіальній громаді.

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення й пом'якшення негативних наслідків виконання звіту про стратегічну екологічну оцінку стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року

Реалізація Стратегії та Плану заходів передбачає виконання заходів та проектів, пов'язаних з будівництвом, енергозбереженням та раціональним використанням природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному контексті середовища життєдіяльності мешканців та гостей громади. На основі пропозицій, наданих членами Робочої групи з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів, для зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання Стратегії та Плану заходів пропонується реалізація комплексу заходів в розрізі компонентів довкілля. Зокрема:

Атмосферне повітря і клімат. Для зменшення впливу викидів шкідливих речовин (у т. ч. генерованих автомобільним транспортом) в атмосферу на якість повітря та клімат, доцільно:

- створити території зелених насаджень обабіч автошляхів;
- стимулювати заходи з підвищення енергетичної ефективності і енергозбереження у всіх галузях економіки громади.

Водні ресурси. Для забезпечення екологічної безпеки водних ресурсів у громаді та запобігання потрапляння стічних вод домогосподарств та підприємств у ґрунт та поверхневі води необхідно:

- здійснити поступову заміну зношених інженерних систем водопостачання та водовідведення;
- здійснити ремонт/модернізацію/будівництво очисних споруд із застосуванням новітнього обладнання та технологій;
- здійснювати постійний моніторинг та контроль за дотриманням норм водоохоронного законодавства;
- провадити регулярне очищення водних об'єктів громади.

Земельні ресурси. Для запобігання забрудненню ґрунтів та зниженню їхньої родючості слід:

- здійснити рекультивацию земель сільськогосподарського призначення, які зазнали негативного екологічного впливу;
- провести інженерно-технічні, агролісомеліораційні та ґрунтозахисні заходи;
- створювати лісові захисні насадження на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг;
- запровадити громадський контроль за веденням лісового господарства на території громади;
- здійснювати масово-роз'яснювальну роботу для попередження підпалів сухостою та незаконної вирубки лісів;
- здійснювати ліквідацію аварійних, фаутичних дерев та сухостою;
- провести закупівлю та висадку саджанців дерев і квітів, розбивку клумб, квітників тощо в громадських місцях;
- здійснити очистку території громади від карантинних рослин (амброзії, борщівника Сосновського та інших);
- своєчасно проводити викошування узбіч, зон зелених насаджень, парків, скверів, місць загального користування.

Поводження з відходами. Для запобігання забрудненню території громади ТВП, у т. ч. появи несанкціонованих сміттєзвалищ, необхідно:

- регулярно провадити моніторинг появи стихійних сміттєзвалищ в місцях скупчення населення (громадські простори, осередки дозвілля та рекреації) та своєчасно їх ліквідувати;
 - встановити контейнери для сортування сміття (скло, папір, пластикові пляшки та змішані відходи) в населених пунктах громади;
 - вдосконалити систему збирання та вивезення сміття (графіки вивезення) на усій території громади;
 - активізувати роботу комунального підприємства з укладення договорів з домогосподарствами на вивезення ТПВ;
 - посилити просвітницьку діяльність щодо створення екологічної культури місцевих мешканців не лише серед дітей, але й серед осіб зрілого віку;
 - сприяти створенню кластерів з перероблення промислових та твердих побутових відходів, у т.ч. через налагодження міжмуніципального співробітництва у галузі перероблення відходів.
- Окрім зазначеного, доцільно в перспективі налагодити співпрацю громадських організацій та органів місцевого самоврядування громади з міжнародними організаціями та фондами, що співфінансують проекти у сферах екології та охорони довкілля, залучити бізнес до реалізації місцевих екологічних програм і проектів.

Переважає більшість рекомендованих Робочою групою з проведення Стратегічної екологічної оцінки Стратегії та Плану заходів для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Стратегії були враховані під час підготовки заходів з реалізації оперативних цілей Стратегії.

На всіх етапах реалізації Стратегії заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі відповідно до вимог Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України» та інших

Реалізація Стратегії та Плану заходів передбачає виконання заходів та проектів, пов'язаних з будівництвом, енергозбереженням та раціональним використанням природних ресурсів, виконання яких є невід'ємною складовою при створенні сприятливого в екологічному контексті середовища життєдіяльності мешканців та гостей громади.

Перелік і стисла характеристика проектних рішень, що визначені в Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади включає:

- ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання земельних та водних ресурсів, повторне їх використання та ін.;
- планувальні заходи – функціональне зонування, організація санітарнозахисних зон та санітарних розривів, озеленення та ін.;
- відновлювальні заходи - нормалізація стану окремих компонентів навколишнього середовища тощо;
- захисні заходи - проведення постійного екологічного моніторингу стану навколишнього середовища у джерелах викидів та скидів, на границі СЗЗ;
- компенсаційні заходи (при необхідності) - компенсація незворотного збитку від планованої діяльності шляхом проведення заходів щодо рівноцінного поліпшення стану природного, соціального і техногенного середовища в іншому місці і/або в інший час, грошове відшкодування збитків.

З метою покращення стану навколишнього природного середовища у Стратегії передбачається низка прямих заходів, направлених для покращення екологічної безпеки на території Гребінківської міської територіальної громади (темно зелений колір). Частина заходів опосередковано сприяють захисту та покращенню стану довкілля (світло зелений).

Таблиця 7.1 Перелік заходів Стратегії розвитку на покращення екологічної безпеки.

Оперативні цілі	Завдання	Заходи
Стратегічна ціль А. Економічний розвиток та сприятливі умови для інвестування		

Оперативні цілі	Завдання	Заходи
А.1 Підвищення економічної спроможності громади	А.1.1 Формування позитивного іміджу та впізнаваності Гребінківської громади	Розробка брендбуку громади та поширення в інформаційному просторі економічну та туристичну інформацію про громаду. Налагодження партнерських зв'язків .
	А.1.2 Створення (удосконалення) нормативної бази та організаційних умов для просування інвестиційних пропозицій та залучення інвестицій.	Розробка та щорічна актуалізація інвестиційного паспорту громади з урахуванням екологоорієнтованих проєктів. Розробка містобудівних документів (Комплексного плану просторового розвитку території громади) Створення каталогу вільних земельних ділянок, підготовка земельпорядної документації.
	А.1.3 Підтримка економічної активності сільських громад	Підтримка дрібних сільгоспвиробників, проведення навчань та інформаційних сесій щодо сучасних методів ведення господарств, органічного землеробства.
	А.1.4 Формування інфраструктури гостинності та посилення туристичного потенціалу .	Формування мережі закладів гостинності, зеленого туризму для створення бази прийому туристів на території громади. Започаткування туризму вихідного дня.
А.2 Підтримка малого та середнього бізнесу	А.2.1 Створення Центру підтримки та розвитку бізнесу	Створення інфраструктури підтримки бізнесу, закладення основи для об'єднання місцевих підприємців та підвищення іміджу підприємницької діяльності в громаді.
	А.2.2 Інформаційна та методологічна підтримка грантової діяльності МСП.	Допомога місцевим підприємцям в залученні грантових коштів на розвиток бізнесу, зокрема в сфері зеленої економіки.
	А.2.3 Розробка та реалізація Програми підтримки розвитку малого та середнього бізнесу	Налагодження конструктивної комунікації та діалогу між бізнесом та владою. Створення дієвої діалогової платформи влада-бізнес
Стратегічна ціль В. Безпечна і комфортна громада з ефективним управлінням та якісними послугами		
В.1. Безпечна громада	В.1.1 Впровадження автоматичної системи оповіщення	Заходи по забезпеченню вчасного оповіщення мешканців про загрози техногенного та природного характеру
	В.1.2 Модернізація захисних споруд	Заходи по підготовці укриттів для забезпечення перебування мешканців під час загроз воєнного та

Оперативні цілі	Завдання	Заходи
		техногенного характеру
	В.1.3 Створення мережі місцевих центрів безпеки	Створення у виділених пунктах громади стаціонарних пунктів безпеки з відповідними повноваженнями та функціями,
	В.1.4 Впровадження системи відео спостережень для забезпечення громадського порядку	Впровадження сучасних методів відслідковування порушень громадського порядку, встановлення відеокамер в населених пунктах громади
	В.1.5 Поліпшення стану доріг та безпеки дорожнього руху в громаді	Проведення капітального та поточного ремонту доріг в громаді , .
В.2. Чисте довкілля	В.2.1 Підвищення рівня екологічної та санітарної культури населення	Проведення навчально-інформаційної роботи з населенням щодо правильного роздільного збирання відходів та інших питань екологічного спрямування. Екологічне виховання дітей та шкільної молоді .
	В.2.2 Вдосконалення системи поводження з промисловими та побутовими відходами	Налагодження системи роздільного збирання; будівництво контейнерних майданчиків збирання та зберігання ТПВ; ліквідація стихійних сміттєзвалищ, придбання спецтехніки
В.3. Енергоефективна та комфортна для проживання громада	В.3.1 Впровадження ефективного енергоменеджменту та енергомоніторингу	Проведення енергетичного обстеження та сертифікація будівель комунальної власності: - постійне вдосконалення системи енергетичного менеджменту відповідно до вимог стандартів та міжнародних угод; - забезпечення повноти та прозорості обліку всіх форм енергії та паливно-енергетичних ресурсів (електро- та теплоенергоносії, природного газу тощо); - впровадження енергоефективних технологій
	В.3.2 Поліпшення благоустрою та безбарності громади та робота з житловим фондом	Проведення робіт по благоустрою територій насаджених пунктів, парків, дитячих майданчиків. Роботи по знищенню карантинних рослин в населених пунктах громади. Забезпечення безбар'єрності
	В.3.3 Поліпшення водопостачання та водовідведення	Модернізація мереж водопостачання, водовідведення у населених пунктах громади; модернізація очисних споруд;

Оперативні цілі	Завдання	Заходи
	В.3.4 Переоснащення медичних установ, залучення кваліфікованих кадрів	Заходи щодо покращення матеріально-технічного та кадрового забезпечення медичних закладів, мінімізації енергетичних втрат у медичних закладах. Забезпечення широкого спектру якісних медичних послуг, спрямованих на зміцнення здоров'я населення, профілактику, точну діагностику і ефективне лікування захворювань для зміцнення і відновлення здоров'я населення.
В.4. Ефективне врядування, активна громада	В.4.1 Удосконалення системи надання адміністративних послуг та розвиток електронного врядування	Цифровізація адміністративних послуг. Розвиток системи електронного документообігу в органі місцевого самоврядування, впровадження електронної системи голосування депутатами міської ради Сприяння розвитку цифрової компетентності працівників виконавчих органів, проведення заходів для підвищення рівня цифрової грамотності громадян.
	В.4.2 Впровадження сучасних демократичних інструментів управління.	
	В.4.3 Розширення каналів інформування для інтеграції сільських територій, підвищення рівня активності громадян МТГ	Заходи щодо поширення інформації екологічного спрямування (правильне поводження з ТПВ, впровадження принципів органічного землеробства в індивідуальних господарствах тощо)
	В.4.4 Сприяння рівним можливостям, гендерній рівності, запобігання дискримінації, запобігання домашньому насильству та торгівлі людьми	
Стратегічна ціль С. Культурно-освітній центр, місце для активного спортивного життя та дозвілля		
С.1. Сучасний освітній та культурний простір	С.1.1 Сучасна школа – простір для формування активної молоді	Реалізація освітніх проєктів, у тому числі направлених на екологічне виховання дітей та формування екологічної свідомості у населення. Створення молодіжної організації, впровадження молодіжних проєктів
	С.1.2 Ревіталізація музею, бібліотек та клубів – нове наповнення, нові завдання	Наповнення музею, бібліотек, закладів культури новим змістом та запровадження новітніх методів роботи. Оптимізація закладів культури по населеним пунктам у відповідності до потреб та кількості проживаючих
	С.1.3 Створення туристичного кластеру «Гребінчин дім»	Створення туристичного кластеру та залучення до нього всіх зацікавлених та спроможних до організації туристичних, культурних, краєзнавчих

Оперативні цілі	Завдання	Заходи
		заходів суб'єктів. Збереження та популяризація історичної та культурної спадщини. Сприяння охороні об'єктів культурної спадщини та природних заказників.
С.2. Молодіжні ініціативи – новий погляд на Гребінчин край	С.2.1 Створення молодіжної організації	Заходи на формування активної життєвої позиції молоді, в тому числі екологічної. Підтримка молодіжних ініціатив
	С.2.2 Підтримка молодіжних ініціатив, створення креативного простору «Гребінка SPACE»	
С.3. Облаштування зон для активного відпочинку та дозвілля	С.3.1 Розвиток фізичної культури та спорту.	Збереження, покращення та максимальне використання матеріально-технічної бази спортивних об'єктів - вжиття заходів щодо підвищення рівня рухової активності населення всіх вікових груп населених пунктів; популяризація здорового способу життя та використання рекреаційних зон для проведення змістовного дозвілля
	С.3.2 Розробка та запровадження сезонних програм дозвілля та відпочинку.	
	С.3.3 Проведення тематичних виставок та ярмарків.	

При необхідності розміщення і будівництво об'єктів буде здійснюватися відповідно вимог п. 5.10 ДСП 173-96 «Державних санітарних норм і правил забудови населених пунктів», а також з урахуванням процедури ОВД для об'єктів планової діяльності відповідно Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

На всіх етапах реалізації Стратегії заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності до норм і правил охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі відповідно до вимог Водного кодексу України, Законів України «Про охорону земель», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про природно-заповідний фонд України» та інших

Відповідно до Регіональної схеми формування екологічної мережі Полтавської області, яка погоджена розпорядженням Полтавської обласної державної адміністрації від 14.02.2022 № 58 «Про погодження регіональної схеми формування екологічної мережі Полтавської області» та затверджена рішенням пленарного засідання чотирнадцятої позачергової сесії восьмого скликання Полтавської обласної ради від 26 липня 2022 р. Мо 457 «Про затвердження регіональної схеми формування екологічної мережі Полтавської області» на території Гребінківської МТГ знаходяться 17 територій місцевого значення. Ці території не підлягають жодному впливу від реалізації заходів і будуть в зоні особливої уваги щодо недопущення негативного впливу від господарської діяльності.

Реалізація заходів Стратегії сприятиме посиленню екологічної поінформованості населення та покращенню стану екологічної безпеки Гребінківської міської територіальної громади, у тому числі завдяки удосконаленню поводження з ТПВ, запровадження роздільного збору відходів та зменшенню їх негативного впливу на довкілля, здоров'я населення, запровадження енергоефективності та енергоощадливості; поліпшення водозабезпечення та водовідведення, зменшення або ліквідація місць поширення карантинних рослин. Підвищення ефективності управління громадою зменшить негативний вплив на природу через цифровізацію та впровадження електронних інструментів

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, в тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації й технічних засобів) під час здійснення такої оцінки

Стратегія розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року та План заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року розроблені на довгостроковий період і є плановим документом.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Стратегії та Плану заходів вказує на те, що їх реалізація в цілому позитивно вплине на стан атмосферного повітря, водних об'єктів, ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, кліматичні умови. Це означає, що Стратегія та План заходів спрямовані на **екологічно збалансований сценарій розвитку** і не потребують розгляду альтернатив.

Під час підготовки Звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля.

У Стратегії розглянуто два сценарії можливого розвитку громади, які є описом послідовності подій від теперішнього до майбутнього стану розвитку територіальної громади, що ґрунтується на припущеннях Інерційного (песимістичного) та альтернативного (стримано оптимістичного) розвитку.

Основними сценаріями розвитку є: інерційний (песимістичний) та альтернативний (оптимістичний).

Інерційний сценарій розвитку

Інерційний (песимістичний) сценарій розвитку громади формується за комплексу припущень, що тривкий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним. Тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: громада й надалі рухається в умовах ризиків та зовнішніх загроз реагуючи на ситуації та обставини постфактум, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку, негативні тенденції зберігаються або ж посилюються. За умови реалізації песимістичного сценарію всі зусилля будуть спрямовуватися на подолання постійно виникаючих труднощів. Слабкі сторони громади будуть надзвичайно вразливими до зовнішніх і внутрішніх факторів. В результаті: зменшення кількості робочих місць, відтік трудових ресурсів, подальше загострення демографічної ситуації, погіршення якості транспортної мережі та руйнація доріг. Бюджет перевантажений фінансуванням соціальної інфраструктури, а якість послуг починає погіршуватись.

Розробка песимістичного сценарію вимагає врахування загострення соціально-економічних, політичних викликів, в тому числі пов'язаних з продовженням бойових дій. Стратегічний вибір песимістичного сценарію оцінюється як такий, що менш вірогідний.

Базові припущення інерційного сценарію - національний рівень:

1. Військовий конфлікт в Україні продовжується;
2. Зростають видатки Бюджету на утримання армії та ВПК;
3. Рівень корупції в країні зменшується незначно – замість реальних реформ спостерігаємо їх імітацію;
4. Життєво-необхідні зміни проходить мляво, основні заходи відкладаються;
5. Гривня підтримується виключно міжнародними кредитами та, відповідно, інтервенціями НБУ на валютному ринку, продовжується неконтрольована інфляція;
6. Інвестиційна привабливість України залишається низькою, залучення інвестицій не можливе;

7. Податковий тиск на підприємців зростає, в тіні продовжує залишатися більше 50% малого і середнього бізнесу;
8. В умовах суттєвої корекції тарифів на газ, воду та електроенергію підвищується вірогідність збільшення рівня неплатежів населення, що призводить до поглиблення кризи в ЖКГ.

Базові припущення інерційного сценарію – місцевий рівень:

1. Ідентичність громади на стадії формування, впізнаваність в регіоні та Україні поки що незначна;
2. Інвестиційний та підприємницький клімат у громаді залишаються на невисокому рівні; Рівень купівельної спроможності населення постійно знижується;
3. Кількість населення зменшується. Трудові ресурси вимиваються в більш привабливі з точки зору умов праці регіони. Кваліфікаційний рівень працівників падає.
4. Рівень реальної бюджетної забезпеченості громади зменшується внаслідок зниження податкових надходжень від бізнесу та підняття цін;
5. Відсутні кошти на економічний розвиток, модернізацію об'єктів інфраструктури, заходи з енергозбереження.
6. Знижується рівень життя населення.

Результат інерційного сценарію:

- Демографічна ситуація на найближчі роки погіршується як в адміністративному центрі так і у старостинських округах, при цьому вікова структура населення змінюється в бік скорочення працездатного населення та його «старіння», що, відповідно, призводить до зростання навантаження на працездатне населення. Молодь переїздить у міста в пошуках роботи.
- Внаслідок скорочення робочих місць у реальному секторі економіки більшість населення живе за рахунок торгівлі, послуг, пенсійних та соціальних виплат та з власних присадибних ділянок.
- Сільські території продовжують занепадати через відсутність місць праці та реальних джерел доходів сільського населення.
- Неприятливий підприємницький клімат та низька інвестиційна привабливість громади призводить до зниження рівня економічного розвитку.
- Скорочення надходжень в бюджет, його дефіцит призводить до неможливості модернізувати інфраструктуру комунальних та соціальних послуг. Якість життя населення знижується.

Альтернативний (стримано оптимістичний) сценарій розвитку

Цей сценарій розвитку будується на припущеннях, за яких формуються сприятливі зовнішні (глобальні та національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує можливості в умовах поступового суспільно-економічного розвитку країни. Альтернативний (стримано оптимістичний) сценарій розвитку демонструє позитивну динаміку, що буде можлива за умови успішної реалізації Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади, шляхом повноцінного використанні наявного потенціалу, підтримки сильних сторін громади зовнішніми і внутрішніми можливостями.

Необхідними загальнодержавними умовами реалізації альтернативного (оптимістичного) сценарію громади є: перемога України у війні та відновлення її територіальної цілісності; стабілізація внутрішньополітичної ситуації в країні; покращення інвестиційної привабливості країни; продовження децентралізації та розмежування повноважень органів місцевого самоврядування і державної виконавчої влади, підкріплення ресурсами бюджетів органів

місцевого самоврядування; виведення малого і середнього бізнесу з «тіні», сприятлива політика регіонального розвитку.

В результаті реалізації оптимістичного сценарію в громаді покращується інвестиційний клімат. Впроваджуються успішні публічні та приватні інвестиційні проекти розвитку. Розвиток місцевого підприємництва отримав потужний імпульс, створюються нові робочі місця, скорочується міграція робочої сили за межі громади. Нові ресурсні можливості дозволяють значно покращити стан інфраструктури та якість послуг в громаді. Життя стає комфортнішим для жителів усіх вікових категорій.

Таким чином, оптимістичний сценарій передбачає використання більшості можливостей та сильних сторін громади, наведених у SWOT – аналізі.

Базові припущення альтернативного (стримано оптимістичного) сценарію – національний та регіональний рівень:

1. Внаслідок зусиль ЗСУ та загальнонаціонального опору, а також підтримки Заходу військове протистояння припиняється;
2. Видатки на оборону країни та підтримки ЗСУ стабілізуються;
3. Рішуче впроваджуються системні реформи суспільно-політичного та соціально-економічного характеру;
4. ВВП країни відновлюється та починає зростати;
5. Гривня стає стабільнішою;
6. Інвестиційна привабливість країни покращується, насамперед в очах вітчизняного бізнесу;
7. Бізнес розвивається та виходить із «тіні» завдяки позитивним змінам у податковій системі;
8. Соціальна політика держави мінімізує ризики неплатежів внаслідок зростання тарифів на комунальні послуги;
9. В країну починають надходити кошти іноземних інвесторів;
10. Успішно реалізується Державна стратегія регіонального розвитку.

Базові припущення альтернативного (оптимістичного) сценарію – місцевий рівень:

1. Громада формує власну ідентичність. Економіка громади дозволяє займати сталу позицію в регіоні та впроваджувати збалансовану соціальну політику. Мешканцям зрозумілі майбутні напрямки розвитку території громади;
2. Сформовані базові планувальні документи громади: стратегія, комплексний план просторового розвитку, інвестиційний паспорт громади;
3. Покращується підприємницький та інвестиційний клімат – громада стає привабливою для інвесторів;
4. Створюються привабливі інвестиційні пропозиції у сферах переробки с/г продукції, виробництва та сфери послуг;
5. Громада тісно співпрацює з міжнародними організаціями та фондами;
6. Мережа навчальних, медичних та культурних закладів забезпечує населення якісними сучасними послугами відповідно до потреб та наповнена висококваліфікованими кадрами;
7. Громада ефективно використовує державні субвенції на розвиток інфраструктури.

Результат альтернативного (стримано оптимістичного) сценарію:

Гребінківська МТГ поступово формує імідж як територія розвитку. Ведеться активна інвестиційна діяльність громади, ефективний маркетинг та брендінг, просування літературної спадщини Є.П.Гребінки, спортивних і рекреаційних можливостей громади. Налагоджуються партнерські та міжнародні зв'язки громади.

Громада здійснює інвентаризацію земель та комерційної нерухомості, формує портфель привабливих інвестиційних пропозицій, активно просуває їх на інвестиційні ринки.

Внаслідок ефективної політики місцевої влади громада залучає інвесторів у галузі з високою доданою вартістю та сільського господарства, реальний сектор економіки диверсифікується. Створюється ефективна бізнес-інфраструктура: сучасний центр підтримки підприємництва, ведеться інформаційна та консалтингова підтримка підприємництва, в тому числі підтримка жінок, молоді, осіб із інвалідністю, ветеранів та членів їх сімей.

Активізується місцевий малий і середній бізнес, особливо навколо інвесторів заповнюючи логістичний сектор та сферу надання послуг.

Зростає рівень доходів населення, що пожвавлює внутрішній ринок.

Активізується економічне життя на сільських територіях за рахунок впровадження проєктів розвитку в рамках реалізації Стратегій розвитку громади, області, держави. Розвивається дрібне фермерство, крафтове виробництво, кооперативний рух, зелений туризм та інші види малого бізнесу на селі.

Громада трансформується в енергоефективну та ресурсозберігаючу, екологічно дружню із впровадженням альтернативних джерел енергії та зеленої економіки, ефективним управлінням ТПВ.

Активне залучення державних субвенцій разом з чітким планом модернізації інженерної та соціальної інфраструктури в середньостроковій перспективі дозволять значно підвищити рівень комфорту життя населення. Покращиться стан доріг та транспортна інфраструктура між населеними пунктами громади.

Громада інклюзивна, з широким залученням до підприємництва та активного громадського життя молоді, жінок, внутрішньо переміщених осіб, ветеранів та інших осіб.

Згуртованими зусиллями громади, влади та бізнесу формується безпечний, безбар'єрний інклюзивний життєвий простір, орієнтований на потреби жителів громади.

Створюється ефективна система управління та комунікацій на засадах демократизації процесів прийняття управлінських рішень та цифровізації та результативності діяльності органів управління громадою..

Описаний стримано оптимістичний сценарій є основою для формування стратегічного бачення громади. Це означає, що Стратегія та План заходів спрямовані на екологічно збалансований розвиток і тому не потребують альтернативних цілей та пріоритетів, а також альтернативних варіантів розвитку.

В інтересах ефективного та сталого розвитку громади та підвищення якості життя населення найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованих Стратегії та Плану заходів. Жодні ускладнення у ході виконання СЕО для Робочої групи (у тому числі щодо недостатності інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки) не виникали.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання звіту про стратегічну екологічну оцінку стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади на період до 2030 року для довкілля, в тому числі для здоров'я населення

Важливим аспектом виконання Стратегії та Плану заходів є проведення своєчасного та всебічного моніторингу наслідків їх реалізації у контексті впливу на довкілля та здоров'я мешканців громади. Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» визначено необхідність здійснення моніторингу наслідків виконання документу державного планування для довкілля з метою:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про стан довкілля, умови життєдіяльності населення та стан його здоров'я у ході реалізації Стратегії;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);

- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, чи Стратегія виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Відповідно до статті 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» моніторинг наслідків виконання документа державного планування, у тому числі для здоров'я населення, оприлюднюється один раз на рік органом місцевого самоврядування на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет. У разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, органи місцевого самоврядування вживають заходів для їх усунення.

Моніторинг проводиться відповідно до Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 р. №1272.

Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2023 р. №816 «Деякі питання розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації та проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів» затверджено Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів.

Відповідно до документу моніторинг реалізації регіональної стратегії і виконання плану заходів проводиться шляхом:

- а) відстеження, вимірювання та аналізу відхилення показників фактичних результатів від цільових (проміжних) індикаторів досягнення цілей, визначених регіональною стратегією;
- б) порівняння фактично отриманих значень індикаторів здійснення заходів і їх значень, визначених планом заходів.

Моніторинг базується на відстеженні обмеженого кола обраних показників (індикаторів) за кожним зі стратегічних напрямів і аналізі досягнення запланованих результатів.

Вплив виконання Стратегії та Плану заходів на довкілля, у тому числі на здоров'я населення, може бути виявлений в результаті моніторингу реалізації проєктів та заходів, які матимуть прямі наслідки на стан навколишнього середовища, умови життєдіяльності та здоров'я населення. Для моніторингу даних впливів пропонується використання таких екологічних показників (індикаторів) в розрізі компонентів довкілля:

Атмосферне повітря і клімат:

- викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від стаціонарних джерел;
- викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря від пересувних джерел;
- обсяг споживання енергоресурсів установами комунальної власності;
- обсяг споживання енергоресурсів населенням на 1 тис. мешканців.

Водні ресурси:

- частка житлового фонду, забезпеченого водопостачанням;
- обсяг скидів забруднених стічних вод у водні об'єкти;
- обсяги забору та використання води;
- кількість проведених ремонтів/модернізацій мереж водопостачання і водовідведення;
- кількість осіб, залучених до заходів з підвищення екологічної культури у громаді.

Біорізноманіття:

- частка прибраних узбіч, парків, скверів, місць загального користування;
- кількість заходів з ліквідації аварійних дерев та сухостою, обрізки дерев;

-кількість висаджених саджанців дерев і квітів, розбитих клумб, квітників тощо в громадських місцях;

- площа території громади очищена від карантинних рослин.

Ґрунти:

- площа рекультивованих земель сільськогосподарського призначення, які зазнали негативного екологічного впливу;

- кількість лісових захисних насаджень на еродованих землях, вздовж водних об'єктів та полезахисних смуг;

- частка площі сільськогосподарських угідь екстенсивного використання (сіножатей, пасовищ) у загальній території громади;

- частка площі деградованих земель у загальній площі території громади.

Відходи:

- обсяг утворення ТПВ на території громади;

- обсяг утворення промислових відходів на території громади;

- кількість встановлених контейнерів для сортування сміття;

- частка мешканців громади, які уклали угоди на вивезення ТПВ;

- частка ліквідованих стихійних сміттєзвалищ у загальній кількості таких сміттєзвалищ;

- кількість організованих пунктів прийому вторинної сировини;

- кількість мешканців громади залучених до просвітницьких заходів з належного поводження з ТВП.

Здоров'я населення:

- зростання/зменшення звернень мешканців до закладів охорони здоров'я;

- природний приріст (скорочення) населення громади;

- частка оновленої матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я у громаді.

Відстеження динаміки відповідних індикаторів та показників соціально-економічного та екологічного розвитку дозволять чітко відслідковувати ефективність реалізації Стратегії та Плану заходів.

Кількість екологічних індикаторів можна розширити шляхом використання таких індикаторів, для яких є моніторингові дані.

Результати моніторингу Гребінківська міська рада оприлюднює на своєму офіційному веб- сайті один раз на рік протягом строку дії Стратегії та Плану заходів і через рік після закінчення такого строку.

У разі, коли під час здійснення моніторингу виявлено не передбачені звітом про стратегічну екологічну оцінку негативні наслідки реалізації Стратегії та Плану заходів для довкілля, у тому числі для здоров'я мешканців громади, міська рада вживає заходів для їх усунення, а також розглядає пропозиції щодо внесення змін до Стратегії та Плану заходів для запобігання подібним негативним наслідкам у майбутньому. У разі внесення зміни до Стратегії та Плану заходів вони підлягають стратегічній екологічній оцінці.

10. Опис ймовірних транскордонних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення (за наявності)

Зважаючи на географічне положення території Гребінківської міської територіальної громади реалізація Стратегії та Плану заходів не матимуть транскордонного впливу на елементи довкілля, тому відсутня потреба в оцінці транскордонних наслідків

11. Резюме нетехнічного характеру інформації, передбаченої пунктами 1-10 цієї частини, розраховане на широку аудиторію

Проект Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади до 2030 року розроблений з урахуванням довгострокових пріоритетів Стратегії розвитку Полтавської області на 2021-2027 роки, Регіональної програми охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки з урахуванням регіональних пріоритетів Полтавської області на 2022-2027 роки, Регіональної схеми формування екологічної мережі Полтавської області (затв. розпорядженням Полтавської обласної державної адміністрації від 14.02.2022 № 58).

Концепцією формування Стратегії є імплементація екологічних імперативів у соціально-економічний розвиток Гребінківської міської територіальної громади, що відповідає Основним засадами (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року.

Метою Стратегії є формування нового бачення сталого місцевого розвитку, підвищення конкурентоспроможності місцевої економіки, інвестиційної привабливості, якості життя у громаді через ефективне використання ресурсів та реалізацію узгоджених інтересів влади, громади та бізнесу.

Стратегією визначено місію та бачення громади:

Місія громади : залізничний вузол із розвиненою інфраструктурою, край хліборобів, ушлавлених трудових, спортивних традицій, батьківщина Євгена Гребінки.

Бачення громади : Гребінківська міська територіальна громада в 2030 році

- згуртована успішна громада з рівномірним розвитком міста і сільських територій, де залучають інвесторів, створюють робочі місця, надають якісні медичні, освітні, культурні послуги;
- з активним малим та середнім бізнесом, який займається вирощуванням сільськогосподарських культур та їх глибокою переробкою, виробництвом та наданням послуг;
- залізничний вузол з сучасною логістичною інфраструктурою;
- стартовий майданчик для культурного і спортивного розвитку мешканців, дитячої творчості, молодіжних ініціатив;
- комфортне затишне та безпечне місце для проживання усіх членів громади, активного дозвілля і приємного відпочинку.

Виходячи з цього, основними стратегічними цілями проекту ДДП є:

Стратегічна ціль А. Економічний розвиток та сприятливі умови для інвестування досягається через реалізацію оперативних цілей:

- A.1 . Підвищення економічної спроможності громади;
- A.2. Підтримка малого та середнього бізнесу.

Стратегічна ціль В. Безпечна і комфортна громада з ефективним управлінням та якісними послугами досягається через реалізацію оперативних цілей

- В.1. Безпечна громада;
- В.2. Чисте довкілля;
- В.3. Енергоефективна та комфортна для проживання громада;
- В.4. Ефективне врядування, активна громада.

Стратегічна ціль С. Культурно-освітній центр з ефективним управлінням та якісними послугами досягається через реалізацію оперативних цілей

- С.1. Сучасний освітній та культурний простір;
- С.2. Молодіжні ініціативи – новий погляд на Гребінчин край;
- С.3. Облаштування зон для активного відпочинку та дозвілля.

Стратегія ґрунтується на аналізі тенденцій розвитку економіки Гребінківської міської територіальної громади та враховує актуальні виклики соціально-економічного розвитку з урахуванням екологічних пріоритетів; вплив зовнішніх та внутрішніх чинників і ризиків; результати опитування населення та бізнесу; можливі сценарії розвитку громади; місію та стратегічне бачення розвитку громади; стратегічні, оперативні цілі та завдання розвитку громади. Стратегія є основою для розробки короткотермінових та середньострокових програм економічного і соціального розвитку Гребінківської міської територіальної громади.

У результаті прийняття Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади та Плану реалізації на 2024-2027 роки Стратегії шкідливих впливів на атмосферне повітря, ґрунти, водне середовище (поверхневі та підземні води) не відбудеться. Водночас, можна відзначити позитивний вплив Стратегії на природні та соціальні умови життя та задоволення потреб місцевого населення.

Серед головних пропозицій Стратегії стосовно поліпшення стану навколишнього природного середовища можна виділити:

- удосконалення сфери поводження з ТПВ та зменшення негативного впливу відходів на довкілля і здоров'я населення, покращення технічного забезпечення сфери поводження з ТПВ, запровадження роздільного збору ТПВ; ліквідація несанкціонованих звалищ, підвищення екологічної обізнаності мешканців громади;
- впровадження енергоефективності та енергоощадливості, проведення енергосертифікації будівель комунальної власності, залученню альтернативних джерел енергії;
- забезпечення належного водопостачання та водовідведення на території громади;
- проведення екологічно просвітницьких заходів на території громади;
- сприяння поширенню органічного землеробства серед сільгоспвиробників громади;
- реалізація заходів щодо благоустрою населених пунктів Гребінківської міської територіальної громади, розширення зон рекреації, розвитку зеленого туризму;
- проведення відповідних робіт з карантинними рослинами на території громади;
- забезпечення належного рівня безпеки на території населених пунктів громади.

Негативний вплив на території з природоохоронним статусом відсутні.

Згідно з частиною першою статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" здійснення оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у процесі прийняття рішень про провадження планованої діяльності, визначеної частинами другою і третьою цієї статті. Оцінка впливу на довкілля спрямована на запобігання шкоді довкіллю, забезпечення екологічної безпеки, охорони довкілля, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, прийняття рішень про провадження господарської діяльності, яка може мати значний вплив на довкілля, з урахуванням державних, громадських та приватних інтересів.

Тому при реалізації заходів Стратегії щодо впровадження планованої діяльності відповідно до законодавства України повинна обов'язково бути реалізована процедура оцінки впливу на довкілля (ОВД). При необхідності, проекти планової діяльності будуть проходити процедуру ОВД відповідно до законодавства України.

Таким чином, виконання заходів проєкту Стратегії, буде спрямовано на покращення екологічної, продовольчої безпеки регіону, формування сталих агроєкосистем, зменшення екологічних ризиків здоров'ю населення, покращення енергопостачання та розвиток альтернативної енергетики, удосконалення системи поводження з твердими побутовими відходами, раціональне використання водних ресурсів, зменшення забруднення навколишнього середовища та буде мати позитивний вплив на стан довкілля. Заходи Стратегії пов'язані між собою балансом економічної, соціальної та екологічної складових, але з пріоритетом першочергового забезпечення сталого розвитку, зниження ризиків здоров'ю населення громади.

Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від виконання заходів Стратегії вказує на те, що реалізація проєкту ДДП позитивно вплине на ситуацію з відходами, земельні ресурси, біорізноманіття, рекреаційні зони, стан атмосферного повітря, водних об'єктів.

Це означає, що Стратегія спрямована на екологічно збалансований сценарій розвитку і не потребує розгляду альтернатив. Виконання запланованих заходів з охорони довкілля та здоров'я населення має спиратися на використання сильних сторін Гребінківської міської територіальної громади, максимальне використання зовнішніх можливостей, врахування слабких сторін та мінімізації зовнішніх загроз.

ДОДАТОК

Затверджено розпорядженням
міського голови від 23 лютого 2024
року № 137

Склад робочої групи з організації проведення стратегічної екологічної оцінки проєкту Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади до 2030 року та Плану заходів на 2024-2027 роки з реалізації Стратегії розвитку Гребінківської міської територіальної громади до 2030 року

1. Колісніченко В. І. – міський голова, голова робочої групи
2. Цапенко Л. В. – секретар Гребінківської міської ради, заступник голови робочої групи
3. Лазоренко Т. Ф. – начальник відділу соціально-економічного розвитку та регуляторної політики міської ради, секретар робочої групи

Члени робочої групи :

4. Рябека Л. О. – начальник відділу містобудування, архітектури та жкг

5. Карабут С. М. – начальник відділу земельних відносин та охорони навколишнього середовища
6. Зінченко А. В. – начальник відділу інфраструктури, муніципальних ініціатив, інвестицій та енергоменеджменту
7. Сидоренко А. М. – начальник цивільного захисту, мобілізаційної роботи
8. Гуленко Е. О. – начальник відділу благоустрою, комунального господарства та транспорту

Виконавці документа:

Міський голова

Колісніченко Віталій Іванович

Начальник відділу соціально-економічного розвитку
та регуляторної політики

Лазоренко Тамара Федорівна

«29» лютого 2024 р